

Planprogram

Planens navn	Detaljreguleringsplan tilknyttet utvidelse av jordfallet masseuttak og Raipas steintak - Jordfallet	
Plannummer	Arealplan-ID: 20210003	
Arkivsak	2021/2429	
Vedtatt		
Forslag ved	20.05.2022	Planprogram Sluttbehandling, dato

Innhold

1	Innledning	4
1.1	Forslagsstiller	4
1.2	Bakgrunn for planarbeidet	4
1.3	Intensjonen med reguleringsarbeidet	4
1.4	Krav om konsekvensutredning	5
1.5	Formålet med planprogrammet	6
2	Beskrivelse av planområdet	7
2.1	Planområdets beliggenhet	7
2.2	Eiendomsforhold	9
2.3	Eksisterende virksomheter og bebyggelse	9
2.4	Omkringliggende arealbruk	11
2.5	Landskap, terreng og vegetasjon	12
2.6	Lokalklimatiske forhold	12
2.7	Veier og atkomstforhold	13
2.8	Teknisk infrastruktur	14
2.9	Naturmangfold	15
2.10	Kultur- og naturminner	15
2.11	Risiko og sårbarhet	17
3	Relevante planer, retningslinjer og vedtak	20
3.1	Kommuneplanens samfunnsdel	20
3.2	Overordnet arealplan	20
3.3	Gjeldende reguleringsplaner	22
3.4	Andre relevante gjeldende planer, lovverk, vedtak og prosesser	22
3.5	Relevant pågående planarbeid	24
3.6	Relevante kommunale vedtekter, utredninger og veiledninger	24
3.7	Retningslinjer/bestemmelser samt veiledere	25
4	Planens intensjon	26
4.1	Utvidelse av Jordfallet masseuttak	26
4.2	Raipas steintak	27
4.3	Adkomstforhold	29
4.4	0-alternativet	31
4.5	Samfunnsmessige forhold	31
4.6	Økonomiske forhold	31
5	Vurdering av tema iht. forskrift om konsekvensutredning	32
5.1	Naturmangfold, jf. naturmangfoldloven	32
5.2	Økosystemtjenester	32
5.3	Nasjonalt og internasjonalt fastsatte miljømål	33
5.4	Kulturminner og kulturmiljø	33
5.5	Friluftsliv	34
5.6	Landskap	34

5.7	Forurensning	35
5.8	Vannmiljø, jf. vannforskriften	36
5.9	Jordressurser (jordvern) og viktige mineralressurser	36
5.10	Samisk natur- og kulturgrunnlag	37
5.11	Transportbehov, energiforbruk og energiløsninger	37
5.12	Beredskap og ulykkesrisiko	38
5.13	Virkninger som følge av klimaendringer, herunder risiko ved havnivåstigning, stormflo, flom og skred	39
	Befolkningens helse og helsens fordeling i befolkningen	39
5.14	Tilgjengelighet for alle til uteområder og gang- og sykkelveinett	39
5.15	Barn og unges oppvekstvilkår	40
5.16	Kriminalitetsforebygging	41
5.17	Arkitektonisk og estetisk utforming, uttrykk og kvalitet	41
5.18	Øvrige forhold som skal redegjøres for	41
6	Aktuelle konsekvenser - utredningsbehov	42
6.1	Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse)	43
6.2	Konsekvenser for støy	43
6.3	Konsekvenser for støv	44
6.4	Konsekvenser for naturmangfold	44
6.5	Konsekvenser for grunnvannsforekomsten	45
6.6	Konsekvenser for kulturminneverdier – kulturverdensarv (KUVA)	46
6.7	Konsekvenser for landskap	46
6.8	Konsekvenser for friluftsliv	47
6.9	Fremstilling av konsekvensutredningen og øvrige forhold	47
7	Opplegg for medvirkning og informasjon	49
7.1	Lokalbefolkningen og hjemmelshavere	49
7.2	Offentlige instanser og sektormyndigheter	49
7.3	Regionalt planforum	50
8	Framdriftsplan	51
9	Innspill fra offentlige myndigheter og berørte parter	52

1 Innledning

Planprogrammet utarbeides som følge av at det skal utarbeides detaljreguleringsplan med konsekvensutredning tilknyttet utvidelse av Jordfallet masseuttak og Raipas steintak, Alta kommune iht. plan- og bygningslovens § 12-3 jf. § 4-1.

1.1 Forslagsstiller

Forslagsstiller og tiltakshaver for detaljreguleringsplanen er Alta Lastebilsentral Eiendom AS og Asbjørn Simensen AS. Plankonsulent er HRP AS v/Thor-Arthur Didriksen.

1.2 Bakgrunn for planarbeidet

Alta Lastebilsentral Eiendom AS har kjøpt eiendommene Gnr/bnr. 34/242 og Gnr/bnr. 34/153,50 med tanke på å innlemme dem i Jordfallet masseuttak. Videre ønsker Asbjørn Simensen AS å utarbeide detaljregulering for Raipas steintak samt i tilknytning til sin vedproduksjon lokalisert i nærheten av eksisterende boliger like nord for ovennevnte steintak.

Alta Lastebilsentral Eiendom AS og Asbjørn Simensen AS har i dialog med Alta kommune gått sammen om å utarbeide forslag til detaljregulering for hele det aktuelle området, se figur 1.

1.3 Intensjonen med reguleringsarbeidet

Intensjonen med planarbeidet er:

- ✓ å legge til rette for utvidelse av jordfallet masseuttak på eiendommene Gnr/bnr. 34/242 og Gnr/bnr. 34/153,50 for uttak av grus- og steinmasser.
- ✓ å legge til rette for uttak av steinmasser på eksisterende Raipas steintak på eiendommen Gnr/bnr/fnr 34/1/16 samt sikre adkomst til denne.
- ✓ å legge til rette for eksisterende vedproduksjon og vedsalg på eiendommen Gnr/bnr. 34/330.
- ✓ å regulere inn eksisterende bolig på eiendommen Gnr/bnr. 34/312.
- ✓ nærliggende grunnvannskilde skal sikres mot forurensning.

1.4 Krav om konsekvensutredning

Alta kommune har i samråd med HRP AS vurdert tiltaket opp mot forskrift om konsekvensutredning.

§ 6 i forskrift om konsekvensutredninger angir planer og tiltak som alltid skal konsekvensutredes, mens § 8 i samme forskrift angir planer og tiltak som skal konsekvensutredes hvis de kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn. Videre omhandler kapittel 3 i forskriften vurdering av planer eller tiltak etter § 8 som krever konsekvensutredning.

Som det framkommer av vedlegg 1 til forskriften (pkt. 19) skal uttak av malmer, mineraler, stein, grus, sand, leire eller andre masser dersom minst 200 dekar (200 000m²) samlet overflate blir berørt eller samlet uttak omfatter mer enn 2 millioner m³ masse, alltid ha planprogram eller melding og konsekvensutredning.

Arealer tilknyttet utvidelser av Jordfallet masseuttak som i kommuneplanens arealdel er avsatt til framtidig råstoffutvinning utgjør i seg selv ca. 492791 m². I og med at utvidelsen berører mer enn 200 dekar samlet overflate skal tiltaket konsekvensutredes.

Det framkommer også av vedlegg 2 til forskriftens pkt. 11 k at deponier for masse på land og i sjø større enn 50 dekar eller 50 000 m³ masse skal vurderes nærmere. Dermed skal planen vurderes opp mot hvorvidt de kan få vesentlige virkninger etter forskriftens § 10.

Forskriftens § 10 angir kriterier for vurderingen av om en plan eller tiltak kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn. I denne vurderingen skal det ses til egenskaper ved planen eller tiltaket og planen eller tiltakets lokalisering og påvirkning på omgivelsene. Det skal også i nødvendig grad bl.a. ses hen til virkningenes intensitet og kompleksitet, samt samlede virkninger av forslaget til plan eller tiltak og andre eksisterende, godkjente eller planlagte planer eller tiltak.

Det har tidligere vært tatt initiativ til å igangsette et planarbeid for Raipas steintak, og det vises i så måte til referat fra oppstartsmøte den 12.05.2016. Dette planarbeidet ble aldri formelt igangsatt, men videreføres nå gjennom den prosessen som framkommer av dette planinitiativet. Likevel er det verd å merke seg at Alta kommune som planmyndighet i referatet den gang bl.a. oppsummerte at «det vurderes at planen kan få vesentlige virkninger. Det er derfor nødvendig at man krever en konsekvensutredning i denne saken. Størst utredningsbehov anses foreløpig å være tilknyttet til drikkevannskilden/forurensning til grunn, luftforurensning, støy, støv og landskapsmessige konsekvenser/visualisering».

Ovennevnte forhold vurderes fortsatt som relevante virkninger. Videre vil vi framheve nærheten til verdensarvområdet Struves meridianbue som ble innskrevet på UNESCOs verdensarvliste i 2005 som det første teknisk-vitenskapelige kulturobjekt.

Tiltaket er vurdert å være av en slik karakter at det stilles krav til konsekvensutredning (KU) i forbindelse med reguleringsarbeidet. Den nye plan- og bygningsloven stiller i kapitel 4 § 4.1 krav om utarbeidelse av planprogram som grunnlag for blant annet reguleringsplanarbeid som kan ha vesentlige virkninger for miljø og samfunn. Planprogrammet skal bl.a. gjøre rede for formålet med planarbeidet, behovet for utredninger og planprosessen med opplegg for medvirkning. Vi vil

også tilføye at det vurderes som viktig å avklare i planprogrammet hvilke forhold som ikke behøves utredet nærmere.

Det konkluderes med at ovennevnte forhold utløser krav til konsekvensutredning.

1.5 Formålet med planprogrammet

Den nye plan- og bygningsloven stiller i kapittel 4 § 4.1 krav om utarbeidelse av planprogram som grunnlag for blant annet reguleringsplanarbeid som kan ha vesentlige virkninger for miljø og samfunn. Planprogrammet skal gjøre rede for formålet med planarbeidet, behovet for utredninger og planprosessen med opplegg for medvirkning. Forslag til planprogram skal sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn.

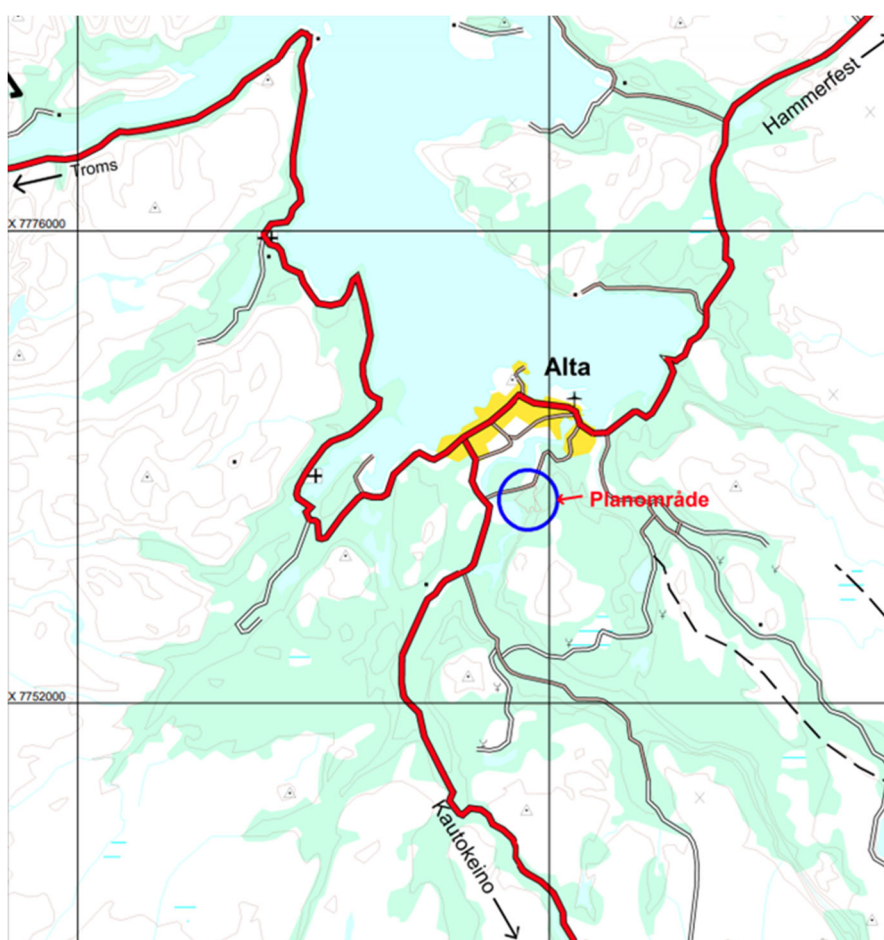
Planprogrammet skal:

- Avklare rammer og premisser for planarbeidet.
- Redegjøre for overordnede planer og retningslinjer.
- Beskrive utbyggingsalternativer som vil bli vurdert.
- Redegjøre for de utredninger det er behov for i videre planarbeid med tanke på å synliggjøre hvilke konsekvenser tiltaket medfører.
- Beskrive opplegg for medvirkning og informasjon.

2 Beskrivelse av planområdet

2.1 Planområdets beliggenhet

Planområdet er lokalisert i Jordfallet like sør for Alta by, på sørsiden av Fv. 7990 mellom Kronstad og Øvre Alta. Det vises til oversiktskartet nedenfor. Avstanden til E6 på Elvebakken er ca. 7 km via Fv. 7990, mens avstand til Bossekop er ca. 8 km via Fv. 7990 og E45.

Figur 1. Oversiktskart.

Planområdet utgjør et areal på 934757,4 m². Planområdets avgrensning er merket med rød stippet linje på figur 2.

Figur 2. Ortofoto som viser varslet planområde.

2.2 Eiendomsforhold

Planområdet omfatter følgende eiendommer:

- ✓ Gnr/bnr. 34/151, 152, 179, 199 hvor Alta Lastebilentral AS allerede i dag har uttak av grusmasser.
- ✓ Gnr/bnr. 34/48 og Gnr/bnr/fnr. 34/1/12
- ✓ Gnr/bnr. 34/51
- ✓ Gnr/bnr. 34/144
- ✓ Gnr/bnr. 34/316 (FV)
- ✓ Gnr/bnr. 34/49
- ✓ Gnr/bnr. 34/1
- ✓ Gnr/bnr. 34/242 og Gnr/bnr. 34/153,50 som Alta Lastebilentral Eiendom AS har kjøpt med tanke på utvidelse av sitt masseuttak.
- ✓ Eiendommene Gnr/bnr. 34/152 og Gnr/bnr. 34/341 er inkludert i gjeldende detaljregulering, og er i all hovedsak regulert til steinbrudd og masseuttak, med unntak vegetasjonsskjermer langs planens avgrensinger i hhv. sør, vest og øst.
- ✓ Gnr/bnr/fnr. 34/1/16 hvor Asbjørn Simensen AS allerede i dag driver Raipas steinuttak.
- ✓ Gnr/bnr. 34/330 på nordsiden av bruddet hvor Asbjørn Simensen AS i dag driver entreprenørvirksomhet samt vedproduksjon og salg.
- ✓ Bolighus som er lokalisert på eiendommen Gnr/bnr. 34/312.
- ✓ Gnr/bnr. 34/340 som er eksisterende parkeringsplass til nærliggende turområde og verdensarvområdet Struves meridianbue
- ✓ Kommunal veg gjennom området.

2.3 Eksisterende virksomheter og bebyggelse

Planområdet omfatter i all hovedsak private eiendommer. Det er 2 boliger og 3 fritidsboliger oppe på selve Jordfallplatået, hvorav en bolig og en fritidsbolig er lokalisert på eiendommen Gnr/bnr. 34/312, som er en del av selve planområdet.

Gjennom gjeldende detaljregulering for Jordfallet masseuttak har Alta Lastebilentral Eiendom AS allerede i dag uttak av grusmasser på eiendommene 34/151, 152, 179, 199 i Alta kommune. Finnmark Sand A/S utviner forekomsten for Alta Lastebilentral Eiendom AS.

Konsekvensutredningen tilknyttet ovennevnte detaljregulering ble fastsatt allerede den 30.06.2008 av Bergvesenet, som på den tiden var ansvarlig myndighet. Denne konsekvensutredningen ble gjennomført av Barlindhaug Consult AS. Det presiseres her at lovverket i ettertid er endret, og fra 01.07.2009 er Alta kommune ansvarlig myndighet i forhold til konsekvensutredninger tilknyttet masseuttak.

Gjeldende planbestemmelsenes § 4.1 og § 4.2 angir hva slags bygg og anlegg som i dag tillates innenfor planområdet tilknyttet Jordfallet masseuttak. Innenfor område M1 tillates etablert lagerbygg samt driftsbygninger tilknyttet til masseuttaksvirksomheten. Videre tillates et stasjonært og et mobilt knuseverk som begge har vært og skal være plassert innenfor område M1

hvor massene tas ut. Det stasjonære knuseverket er i dag fjernet. Intensjonen med et mobilt knuseverk er at dette flyttes etter behov. Det er derfor ikke hensiktsmessig å vise mobilt knuseverk på kartet. Ellers er en garasje som tidligere var plassert innenfor M1 nå flyttet til M2. Byggetiltak som medfører behov for tillatelse til utslipp etter forurensningsloven tillates ikke innenfor område M1.

Innenfor område M2 åpner bestemmelsene for bygging av en mannskapsbrakke, og denne ble satt opp i 2017. Mannskapsbrakka har avløpsanlegg basert på tett tank. I tillegg ligger verksted for kjøretøy, lagerbygg, laboratorium, garasje og vekt/vekthus innenfor område M2. Finnmark Sand har videre to 3 m³-dieseltanker som står i et kar som igjen står i et betongkar med tak. Dieseltanker benyttes til å fylle på enheter som brukes i driften, og må følgelig fylles opp av tankbil ved behov. Det vises til figur 3.

Figur 3. Illustrasjonskart - viser eksisterende bygg innenfor gjeldende detaljreguleringsplans område M2. Bygget er (fra vest mot øst): telt for lagring av sand, telt for lagring av sand/utstyr, garasje for lagring av utstyr, dieseltanker (lengst nord), vekt (lengst sør), mannskapsbrakke, garasje/verksted og laboratorium.

I gjeldende detaljregulering inngår bestemmelsesområde #1. Dette området omfatter eksisterende oppdyrket areal på eiendommen gnr. 34 bnr. 199. Videre framkommer det av planbestemmelsenes § 2.2 (rekkefølgekrav) at «før det tillates uttak av masser innenfor bestemmelsesområde #1 på gnr. 34 bnr. 199 skal det nydyrkes minimum 30 dekar innenfor samme område, men ikke nødvendigvis samme eiendom, jf. § 3 i forskrift om nydyrking». Følgende retningslinje er knyttet opp mot ovennevnte bestemmelse: «Det foreligger egen avtale mellom eier av gnr. 34 bnr. 199 som sikrer at det tilrettelegges for et sammenhengende areal i et omfang som sikrer en forproduksjon i hht. kravene for å opprettholde elveretten». Dermed sikrer

ovennevnte bestemmelse både hensynet til landbruket og hjemmelshaver på Gnr. 34 bnr. 199 sine interesser mht. elveretten i Altaelva.

Det presiseres at planforslaget ikke legger opp til endringer mht. ovennevnte landbruksareal, og at ovennevnte forhold planlegges videreført i den påbegynte planprosessen.

Raipas steintak er lokalisert på eiendommen Gnr/bnr/fnr 34/1/16, og er lokalisert ved foten av fjellet Lille Raipas ved starten av den gamle Gruveveien til Raipas gruver, og ca. 1 km sør for Jordfallet masseuttak. Uttaksområdet går opp til kote +150, mens Lille Raipas stiger til kote +220 like sør for området. Den høyereliggende del av steintaket er synlig fra den vestre delen av Alta. Hele steinbruddet er allerede i dag sikret med eget sikringsgjerde.

Uttaket foregår på hele eiendommen, som er på 75168 m². Det foregår både uttak av masser og knusing av masser i området. Ifølge tiltakshaver har det vært tatt ut steinmasser i bruddet fra begynnelsen av 1980-tallet. Med det uttakstempoet som lå til grunn for gjeldende driftsplan, var det ventet at Raipas steintak ville ha en levetid på 50-70 år, regnet fra 2018. Men tiltakshaver har i forbindelse med oppstart av planarbeidet presisert at det antas drift i ca. 15-20 år innenfor det godkjente uttaksområdet. Det legges ikke opp til utvidelse av Raipas steintak i tilknytning til planarbeidet.

Asbjørn Simensen AS sin entreprenørvirksomhet driver i dag også vedproduksjon og salg fra eiendommen Gnr/bnr. 34/330 på nordsiden av bruddet. Denne driften ønskes opprettholdt. Som drøftet i oppstartsmøtet med Alta kommune ønskes det å regulere dette området til LNFR-formål. Som det framkommer av § 5.1.1 (Landbruk pluss) i bestemmelsene til gjeldende kommuneplanens arealdel, åpnes det i LNFR-områdene for etablering av næringsvirksomhet basert på gårdens eget ressursgrunnlag. Landbruksmyndighetene i Alta kommune har vurdert ovennevnte vedproduksjon og salg til å være i tråd med landbruk pluss sine intensjoner. Det poengteres videre at det her er snakk om en eksisterende virksomhet, noe som også er årsaken til at dette omtales nettopp i dette kapittelet.

2.4 Omkringliggende arealbruk

Det er 1 bolig og 2 fritidsboliger oppe på selve Jordfallplatået, lokalisert like øst for planområdet, og med adkomst til kommunal veg Stranddalen. Videre er det noen boenheter nede ved Fv. 7990, slik at det totalt er ca. 10 boenheter i nærområdet, inklusiv bolig og fritidsboligen på Gnr/bnr. 34/312 innenfor planområdet.

Fjellområdene i sør og øst er tilhører Finnmarkseiendommen (FeFo).

Veidekke Industri as har som kjent flyttet sitt asfaltverk fra planområdet på Jordfallet til et nytt næringsområde på Skillemo, som ligger sentralt plassert direkte tilknyttet E45 som er den viktigste innfartsveien til Alta og Finnmark. Fra Skillemo til E6 er det 6 km. Likevel har Veidekke Industri as fortsatt både kontorlokaler og verksted på eiendommen Gnr/bnr. 34/40 ved Stranddalen, og da på sørsiden av Fv. 7990. Intensjonen er at også denne delen av virksomheten til Veidekke Industri as skal flyttes til Skillemo næringsområde.

2.5 Landskap, terreng og vegetasjon

Store deler av planområdet ligger på en morenerygg, noe som også er årsaken til de rike grusforekostene i tilknytning til Jordfallet masseuttak. Raipas steintak ligger sør / sørøst for denne moreneryggen cirka på kote + 80, ved foten av fjellområdet Lille Raipas. Forpakkingsområdet til steintaket går opp til cirka kote + 150.

Som det framkommer av «Konsekvensutredning i henhold til plan- og bygningslovens kap. VII-a, Masseuttak i Jordfallet, Alta» (Barlindhaug Consult, 2005), består denne moreneryggen av relativt flate partier dominert av furu- og bjørkeskog, mens feltsjiktet domineres av lyng- og vierarter. De vanligste artene er fjellkrekling, tyttebær, blokkebær og blåbær mens finnmarkspors og einer finnes mer spredt. Partier med høgstaudeskog finnes langs bekken nord for dagens masseuttak.

Jordfallet masseuttak er i dag ikke synlig fra de bebygde områdene i nord eller best, kun fra høyereliggende områder. Den høyereliggende delen av steintaket er derimot synlig fra vestlige deler av Alta.

I NIJOS (Norsk institutt for jord- og skogkartlegging) sin rapport 10/2005, «Nasjonalt referansesystem for landskap - Beskrivelse av Norges 45 landskapsregioner,» ligger planområdet innenfor det som er omtalt som landskapsregion 41 Dalbygdene i Finnmark.

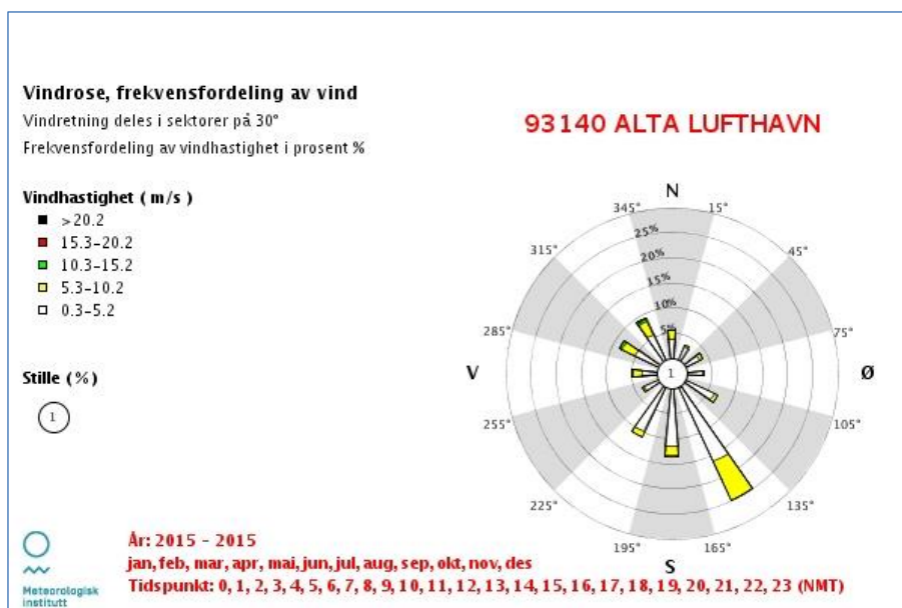
I tilknytning til landskapets hovedform står det bl.a. følgende i denne rapporten: «Senket i Finnmarks viddelandskap ligger de store elvedalene, med noen av landets største elver. Regionen har tre underregioner, som omfatter Altaelva, Lakseelv og nedre deler av Tanaelva. I de to førstnevnte omkranser et mer typisk åslandskap deler av dalførene».

Under landskapets småformer står det videre at: «Langs hovedløpene til særlig Altaelva og Tanaelva finnes mektige sedimentutfyllinger, og her ser man ofte ulike erosjons- og avleiringsformer, som for eksempel bratte vegetasjonsløse sandskrenter langs elveslynger, terrasser, raviner, og elvebanker, som alle er med på å prege landskapet langs elvene. Særlig er de breie og skinnende hvite sandbankene et karakteristisk trekk. Enkelte større og flate moer bestående av grov og sortert grus, fins også».

2.6 Lokalklimatiske forhold

Planområdet er lokalisert i Jordfallet like sør for Alta by, og store deler av plan- og influensområdet består av relativt flate partier dominert av furu- og bjørkeskog. Raipas steintak ligger ved foten av Lille Raipas

Nærmeste målestasjon er Alta lufthavn. Se vindrose i figur 4. I vinter- og høstmånedene blåser det ofte fra sørsørøst, noe som også kan ses av vindrosen nedenfor. Dette skyldes den sterke avkjølingen over land. Klimaet i Alta er generelt godt, og vurderes til å være representativt også for planområdet.

Figur 4. Vindrose for Alta lufthavn.

I vår- og sommermånedene blåser det i større grad fra nordvest. Det er sjelden snakk om sterke vinder i og i nærheten av planområdet.

2.7Veier og atkomstforhold

Kjøreatkomst

Både Alta Lastebilentral Eiendom AS og Asbjørn Simensen AS har allerede i dag adkomst til den kommunale vegen Stranddalen gjennom planområdet, og denne kommunale vegen har igjen forbindelse til Fv. 7990 (Raipasvegen) på nordsiden av planområdet. Videre ligger også eksisterende parkeringsplass til nærliggende turområde og verdensarvområdet Struves meridianbue i den sørlige delen av denne kommunale vegen. Denne parkeringsplassen blir kun unntaksvis brøytet om vinteren.

Gjennom godkjent detaljregulering har det blitt bestemt at den kommunale veien gjennom planområdet skal oppgraderes til samlevei SA2 fra kryss ved fylkesveien og forbi avkjørselen til masseuttaket. Dette innebærer krav til belysning og fast dekke.

I ettertid er det også konkludert med at veien skal oppgraderes til samlevei SA1 videre oppover Stranddalen. Dette innebærer også krav til belysning og fast dekke, men det har ikke vært stilt krav til opparbeidelse av gang/sykkelveg eller fortau.

I T-krysset der Fv. 7990 og Stranddalen møtes er det vanlig høyreregel som gjelder, dvs. at Fv. 7990 per d.d. ikke er forkjørsvveg.

Fotgjengere, syklister og kollektiv

Det er ikke etablert gang- og sykkelveger i eller i umiddelbar nærhet til planområdet.

2.8 Teknisk infrastruktur

Strøm

Området ligger innenfor Alta kraftlag SA sitt konsesjonsområde, og det er strømtilkobling til de aktuelle virksomhetene innenfor planområdet.

Statnett har i dag en 132 kV høyspentlinje som går helt i nordenden av dagens uttaksområde (innenfor gjeldende reguleringsplan) for Alta Lastebilsentral Eiendom AS. Alta kommune har i oppstartsmøtet opplyst at sanering av denne eksisterende høyspentlinja mellom Skillemo og Raipas forventes gjennomført etter at den nye 420 kV kraftlinja mellom Skillemo-Skaidi er satt i drift. Dette vil ifølge Statnett tidligst kunne skje i 2023.

Vannforsyning og avløpssystem

Planområdet ligger i nedslagsfeltet til drikkevannsbrønnene Raipas og Englandskogen. Brønnfeltene består av totalt av sju produksjonsbrønner boret ned til 31-40 meter under terreng. Totalkapasiteten for Raipas og Englandskogen er anslått til henholdsvis 200 l/s og 250 l/s. Brønnfeltene har hver for seg mer enn nok kapasitet til å forsyne Alta by, og vannkvaliteten er meget bra.

Brønnfeltene trekker grunnvann fra Altaelva i sør/sørøst og fra området rundt planområdet i øst/nordøst. Det er lite tilstrømning fra nord/nordvest på grunn av overgang til finere masser. Tilsiget av grunnvann fra Altaelva er betydelig, og det meste av grunnvannet ved brønnfeltene kommer herfra. Tilsiget fra planområdet bruker lang tid på å nå frem til brønnfeltene. Fra planområdet (lengst nordøst i sikringssone 2b) til Englandsskogen er det tidligere estimert at en vannpartikkel vil bruke 12,5 år.

Det er bygd ut offentlig vannforsyning innenfor planområdet, og dette blir benyttet av både virksomhetene og boenhetene innenfor og i nærheten av planområdet.

Det er ikke bygd ut avløpssystem i nærheten av planområdet. Som følge av restriksjoner tilknyttet nedslagsfeltet til drikkevannsbrønnene, så blir avløpsvann samles opp i en tett tank som deretter tømmes og leveres til godkjent mottak.

Overvann filtreres i bakken.

Varme

Det er ikke bygd ut fjernvarme i området.

2.9 Naturmangfold

Influensområdet og delvis også utredningsområdet inkluderes av naturtypen «Dalsletta ved Haraldholmen» (ID BN00062734) som i Miljødirektoratets Naturbase er registrert som en viktig naturtype. Naturtypen er tilknyttet furuskogen som ligger mellom Altaelva og Raipas. Denne naturtypens egenverdi sammen med forekomsten av regionalt sjeldne arter gir verdien lokalt viktig (C). Artene det her er snakk om er to lavarter som er lokalisert nær sin nordgrense - piggstry (Usnea subfloridana) og kulekvistlav (Hypogymnia tubulosa). Et fåtall karplanter som er litt sjeldne i Finnmark ble også registrert. Det at området ligger i Europas nordligste enklave for den mellomboreale sonen, bidrar også til å høyne verdien av området.

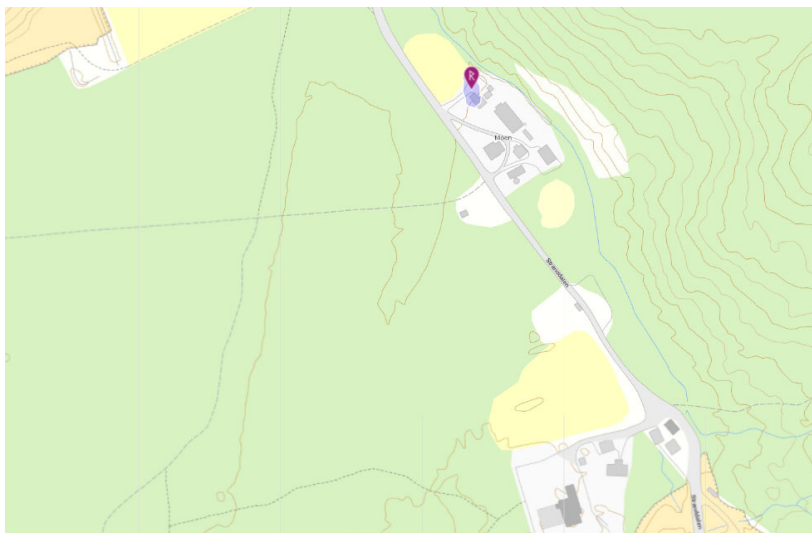
Det er ellers kjent at arten sandsvale (*Riparia riparia*), er påvist hekkende i tilknytning til Jordfallet masseuttak. Sandsvale er karakterisert som VU, sårbar på den nye rødlista fra 2021.

2.10 Kultur- og naturminner

Det er et automatisk freda samisk kulturminne i nærområdet – Reipas, Funnsted, ID 18081 (se figur 5). Dette et arkeologisk minne med datering fra steinalder. Av kulturminnebeskrivelsen framkommer det at eieren under pløying fant et bein som han mente kunne stamme fra et menneske (underarm). Det lå ca. 0,2 m nede i jorda. Ca. 30 m SØ for stedet dette beinet ble funnet på fant gårdens eier en pilspiss av kvartsitt da han brøt opp jorda i 1925. Pilspissen lå ca. 0,2 m dypt i grus og leirholdig jord. Vernestatus vurderes som uavklart jf. kulturminneregisteret.

Dette kulturminner ligger på østsiden av planområdet, og berøres ikke av planlagte tiltak. Det er ikke automatisk freda kulturminner innenfor selve planområdet.

SEFRAK-registeret viser ingen kjente registreringer i eller i nærheten av planområdet.

Figur 5. Kartutsnitt som viser registret kulturminne like øst for kommunal veg Stranddalen (og planområdet).
Kilde: Kulturminnedatabasen Askeladden.

Struves meridianbue

Raipas steintak er lokalisert ved foten av fjellet Lille Raipas ved starten av den gamle Gruveveien til Raipas gruver. Samtidig er Lille Raipas et av 4 geodetiske punkter i Finnmark som inn går i verdensarven Struves meridianbue. Struves meridianbue representerer et oppmålingsarbeid gjennomført fra 1816 til 1855 for å bestemme jordklodens form og størrelse. Struves meridianbue ble innskrevet på UNESCOs verdensarvliste i 2005 som det første teknisk-vitenskapelige kulturobjekt, og vedtaket omfatter vern av til sammen 34 punkter som er intakt fra tiden da målingene ble utført. Alle punktene har en form for markering; et hull i fjellet, en jernbolt, en steinrøys (opprinnelig varde) eller en obelisk.

Alle de norske målepunktene er lokalisert i Finnmark:

1. Endepunktet Meridianstøtten i Hammerfest
2. Fjelltoppen Lille-Raipas (Unna Raipasas) i Alta (286 moh.)
3. Fjelltoppen Luvddiidcohkka (Lodiken) i Kautokeino
4. Fjelltoppen Bealjasvarri/ Muvravarri i Kautokeino.

Planområdets nærhet til dette verdensarvområdet medfører at hensynet til dette vil være en sentral del av planprosessen.

Gruveveien til Raipas gruver

Raipas steintak er lokalisert like ved starten av den gamle gruveveien som går til Raipas gruver. Raipas gruve ligger på fjellet Lille-Raipas, og forekomsten ble funnet på slutten av i 1600-tallet. Alten Copper Works drev gruedrift der fra 1836 til 1869.

Kulturarv – statens kulturhistoriske eiendommer

Troms- og Finnmark fylkeskommune har i forbindelse med offentlig ettersyn av forslag til planprogram påpekt at den statlig listeførte kraftledningen «Alta–Kvæningen–Nordreisa» (NVEs utvalgte kulturminner) krysser planområdet. «Ledningen Alta–Kvæningen–Nordreisa var et viktig ledd i stamledningsnettets som ble bygget mellom Troms og Finnmark på 1960-tallet, og som senere ble en del av sentralnettet. Dette var den første ledningen med 132 kV spenning som ble satt i drift så langt nord i landet. Utbyggingen av Kvæningvassdragene og stamledningen mellom Troms og Finnmark var spesielt viktig for Vest-Finnmark, som i begynnelsen av 1960-årene hadde stor mangel på elektrisitet. Spørsmålene rundt byggingen av stamledningen mellom Troms og Finnmark førte til at Stortinget i 1963 vedtok at staten selv skulle bygge og eie større stamledninger. Den etappevise utbyggingen av strekningen Alta–Kvæningen– Nordreisa over en periode på nesten 30 år gjenspeiler utviklingen innen ledningsbygging, og den gir et godt bilde på variasjonen av mastetyper» (kilde: Sissel Riibe og Henning Weyergang-Nielsen (2010): Kraftoverføringens kulturminner. NVE-rapport nr. 17 – 2010, Oslo). Kraftledningen er dermed et kulturminne.

Det nevnes også at Statnett er i ferd med å bygge 420 kV-ledningen Skillemoen – Skaidi med planlagt spenningssetting på slutten av året 2022. Ifølge konsesjonsvilkårene skal 132kV-ledningen Alta – Kvæningen (Alta – Skillemoen) L1 rives senest 2 år etter at ny ledning mellom Skillemoen og Skaidi er satt i drift på enten 132 kV eller 420 kV. Statnett har opplyst at de er i ferd med å lage MTA-plan for rivning av ledningen. Det er videre opplyst at Statnett innlemmer i MTA-planen at rivningen skal dokumenteres jf. NVEs standard for dokumentasjon.

2.11 Risiko og sårbarhet

Forurensning

Grunnforurensning

Tiltakshaver har ikke kjennskap til eksisterende grunnforurensning innenfor planområdet, og som følge av drikkevannskilden i Englandskogen vurderes kunnskapsgrunnlaget som godt. Mht. forurensningskilder innenfor planområdet så må tiltak innenfor området forholde seg til gjeldende restriksjonsbestemmelser til drikkevannskilden.

Luftforurensning

Ingen eksisterende virksomheter med utslippstillatelse til luft er etablert innenfor området per i dag. Utslipp knyttes hovedsakelig til personbiltrafikk og tungtransport langs kommunal veg Stranddalen og Fv. 7990 som er lokalisert like nord for planområdet.

Vannforurensning

Som følge av drikkevannskilden i Englandskogen er alle utslippstillatelser i direkte nærhet til planområdet basert på at avløpsvann samles opp i en tett tank som deretter tømmes og leveres til godkjent mottak.

Det finnes ingen kjente utslipp i eller i direkte nærhet til planområdet.

Støyforurensning

Dagens støy knyttes hovedsakelig til trafikkstøy, herunder tungtrafikk langs Fv. 7990 (Raipasveien) samt kommunal veg Stranddalen.

Flom

Jordfallet masseuttak er lokalisert oppå en morenerygg, mens Raipas steintak ligger ved enden av denne moreneryggen – ved foten til fjellet Lille Raipas. Det er kun mindre bekker innenfor og i tilknytning til planområdet. Av den grunn vurderes ikke flom å være særlig aktuelt. Forholdene rundt isgang / flom i bekken på østsiden av kommunal veg Stranddalen kan likevel medføre utfordringer i perioder. Iht. NVEs aktsomhetskart kan det være potensiell fare for jord- og flomskred i tilknytning til denne bekken, og da i området ved adkomstkrysset til Jordfallet masseuttak, se figur 6.

Figur 6. Viser potensielt rasutsatt område i NVE sitt aktsomhetskart for Jord- og flomskred.

Grunnforhold, geoteknikk og skred

Geoteknikk

Planområdet ligger innenfor marin grense, men oppå en morenerygg. Det er ikke kjent at det er kvikkleire i området. Grunnforholdene innenfor planområdet vurderes som godt egnet til tiltakene.

Skredfare

Iht. NVEs aktsomhetskart kan det være potensiell fare for snø- og steinsprang innenfor deler av planområdet, og da spesielt i området ved Raipas steintak. Aktsomhetskartet viser også potensiell fare i et lite område lengre nede i Stranddalen, og da i området ved adkomstkrysset til Jordfallet masseuttak.

Erosjon

Nedre del av Altaelva er et dynamisk vassdrag med aktive flom- og erosjonsprosesser. Det er, blant annet som en del av utbyggingen av Alta kraftverk, bygd mange nye sikringsanlegg i elva. Det vises til NVE-rapport 11/2007 «Flom- og erosjonssikringstiltakene i Altaelva.» Det er ikke foretatt erosjonssikring langs det i nærheten av det varslede planområdet. Samtidig påpekes det at det ikke er Altaelvas hovedløp, men det gamle flomløpet Gammelelva (Mellamohka / Mielle mohkki) som ligger nærmest Jordfallet masseuttak. Utfra vår kjennskap til dette flomløpet renner det nå mindre vann der i flomperioder enn tidligere som følge av at hovedløpet har gravd seg dypere.

Radon

Det er ingen kjennskap til radonmålinger innenfor området.

Trafikale forhold / trafikksikkerhet

Det er i gjeldende detaljregulering stilt som krav at den kommunale veien fra krysset til Fv. 7990 og oppover Stranddalen skal oppgraderes til samlevei SA2 (iht. Alta kommunes vegnormal).

Vegen er periodevis trang og kronglete, og spesielt i sommerhalvåret er det en del trafikk langs denne vegen opp til parkeringsplassen til verdensarvområdet og friluftslivsområdene/toppturen Lille Raipas. Vegen er per i dag ikke asfaltert. Det er heller ikke etablert gang- og sykkelveger i eller i umiddelbar nærhet til planområdet. Parkeringsplassen til verdensarvområdet og friluftslivsområdene / toppturen Lille Raipas blir kun unntaksvis brøytet om vinteren.

3 Relevante planer, retningslinjer og vedtak

Kapittelet omfatter planer og andre føringer som legges til grunn for det videre planarbeidet.

3.1 Kommuneplanens samfunnsdel

Gjeldende kommuneplanens samfunnsdel "Alta vil" ble vedtatt i kommunestyret i 2015. Satsingsområder i samfunnsdelen er:

- Kunnskap og Kompetanse
- Næring og nyskaping
- Trivsel og livskvalitet
- Attraktivt regionsenter i utvikling

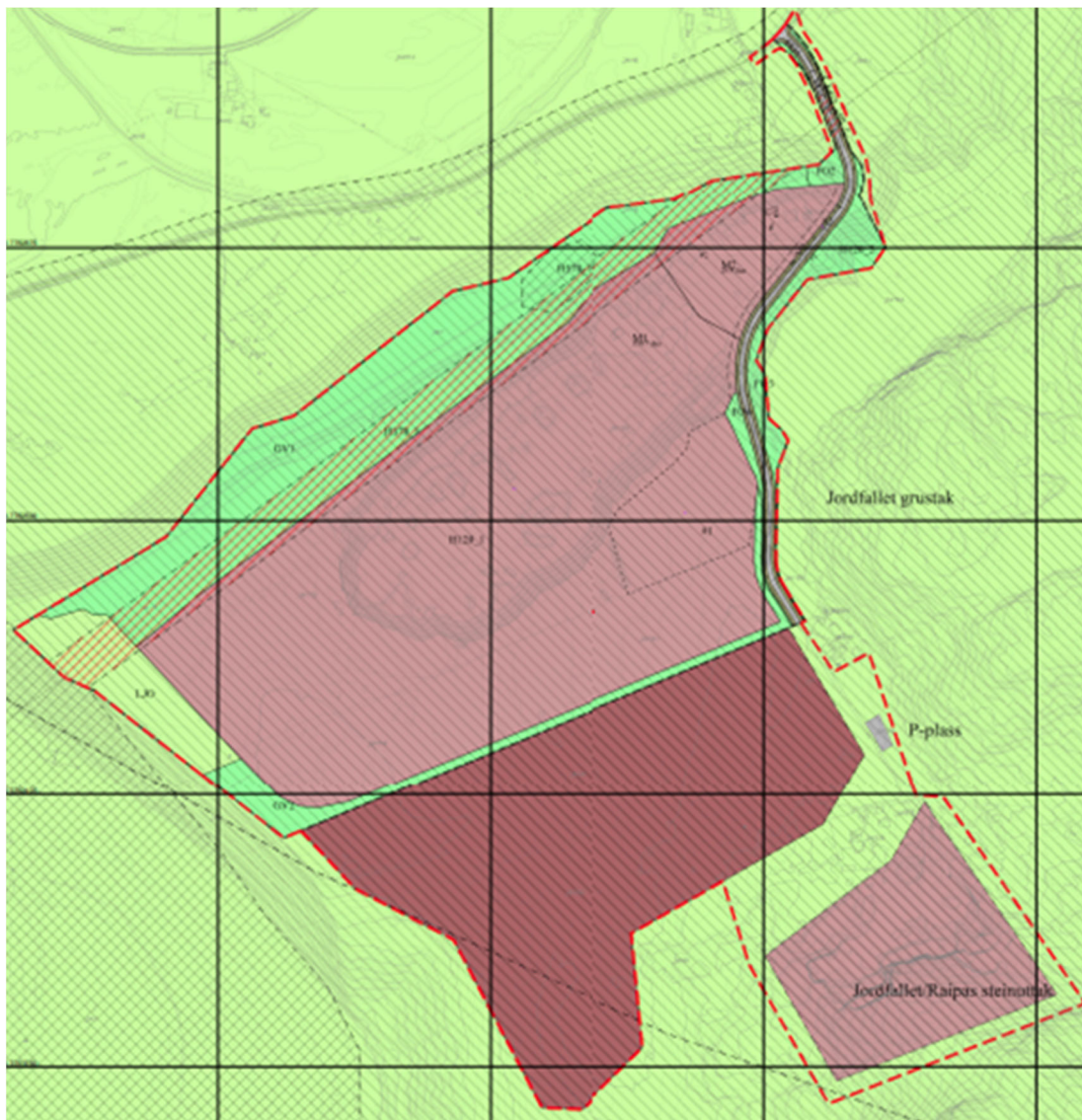
I et av kommunens hovedmål innen næring og nyskaping (mål 7) heter det:
«Alta vil ha økt verdiskaping og sysselsetting for alle, i et mangfold av næringer».

I tilhørende strategi nr. c heter det:
«Arbeide for økt lokal verdiskaping og markedsadgang i Altas tradisjonsnæringer og nye næringer, herunder sikre flere arbeidsplasser i distrikts-Alta».

Videre heter det i tilhørende strategi nr. d:
«Sikre god tilgang på næringsarealer, samt sikre forutsigbarhet og medbestemmelse for primærnæringene i arealplanprosesser».

3.2 Overordnet arealplan

Gjeldende overordnede plan for området er kommuneplanens arealdel, vedtatt 15.2.2021. De områder for råstoffutvinning som ønskes regulert er i kommuneplanens arealdel hovedsakelig avsatt til råstoffutvinning (både nåværende og framtidig) med krav om utarbeidelse av detaljregulering. Areal avsatt til framtidig råstoffutvinning i arealdelen er på 492791 m². Figur 7 viser foreløpig planområde med gjeldende planstatus i bunn.

Figur 7. Kartutsnitt som viser forslag til planavgrensning med gjeldende planstatus som underlag.

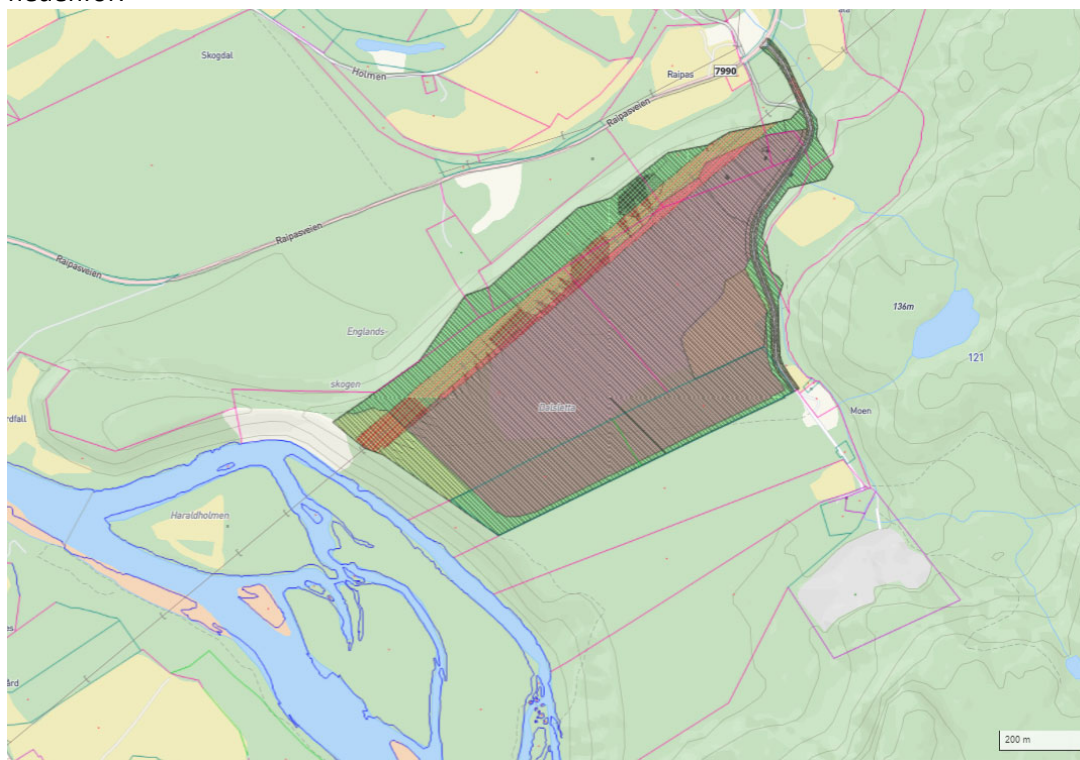
Videre er deler av området avsatt til LNFR-område (for nødvendige tiltak for landbruk og reindrift og gårdstilknyttet næringsvirksomhet basert på gårdens ressursgrunnlag), herunder eiendommene Gnr/bnr. 34/330 og Gnr/bnr. 34/312.

Eksisterende parkeringsplass til nærliggende turområde og verdensarvområdet Struves meridianbue er avsatt til parkering (nåværende).

Hele det foreslåtte planområdet er avmerket som nedslagsfelt for drikkevann gjennom egen sikringsone.

3.3 Gjeldende reguleringsplaner

Gjeldende detaljregulering for Jordfallet masseuttak, planid 20140008, omfatter ca. den nordligste halvdel av foreslått planområde, fram til og med et smalt grøntbelte (vegetasjonsskjerm) ca. midt på figur 8. Videre er gjeldende reguleringsplan vist på figuren nedenfor.

Figur 8. Kartutsnitt som viser gjeldende reguleringsplan for Jordfallet masseuttak. Skjermdump fra Alta kommunes hjemmeside.

3.4 Andre relevante gjeldende planer, lovverk, vedtak og prosesser

Planområdet inngår i restriksjonssonen for Alta vannverk. Tiltaket, herunder planarbeidet må ses opp mot de til enhver tids gjeldende restriksjonsbestemmelser og sikringsoner godkjent av Mattilsynet.

Videre har både Finnmark Sand AS og Asbjørn Simensen AS godkjente driftsplaner som det drives etter.

Drikkevannsforskriften og forurensningsloven

Drikkevannsforskriften (§ 4) konstaterer at det er forbudt å forurense drikkevann og i forurensningsloven § 7 står følgende:

«Ingen må ha, gjøre eller sette i verk noe som kan medføre fare for forurensning.

Når det er fare for forurensning i strid med loven, eller vedtak i medhold av loven skal den ansvarlige for forurensning sørge for tiltak for å hindre at den inntre. Har forurensningen inntrådt skal han sørge for tiltak for å stanse, fjerne eller begrense virkningen av den. Den ansvarlige plikter også å treffe tiltak for å avbøte skader og ulemper som følge av forurensningen eller av tiltakene for å motvirke den. Plikten etter dette ledd gjelder tiltak som står i et rimelig forhold til de skader og ulemper som skal unngås».

Grunnvannsdirektivet og vannforskriften

Grunnvannsdirektivet er et datterdirektiv under EUs rammedirektiv for vann. I Norge er grunnvannsdirektivet integrert vannforskriften. Miljømålene for grunnvannsfremkomster er definert i vannforskriftens § 6: *«Tilstanden i grunnvann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes og balansen mellom uttak og nydannelse sikres med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god kjemisk og kvantitativ tilstand».* (Direktoratsgruppen for gjennomføringen av vannforskriften, 2018).

Vannressursloven

Krav til aktsomhet, meldeplikt og konsesjonsplikt for grunnvann er gitt i vannressursloven. Aktsomhetsplikten i vannressursloven er gitt i § 43 a:

«Enhver skal opptre aktsomt for å unngå at grunnvann påvirkes til skade eller ulempe for allmenne eller private interesser.

Grunnvannstiltak skal planlegges og gjennomføres slik at de er til minst mulig skade og ulempe for allmenne og private interesser. Denne plikten gjelder så langt den kan oppfylles uten uforholdsmessig utgift eller ulempe.

Ingen må starte opp grunnvannstiltak som kan være til nevneverdig skade eller ulempe for allmenne interesser uten konsesjon fra vassdragsmyndighetene (§ 45)».

NVE har myndighet til å gi tillatelse til tiltak som kan påvirke grunnvatnet. Tiltak som påvirker grunnvatn må planlegges og gjennomføres slik at de er til minst mulig skade og ulempe for allmenne og private interesser. Jf. vannressursloven § 20 kan en konsesjonsprosess tas i reguleringsplanen.

Vannressursloven § 20 legger opp til en samordning av tillatelser etter ulike sektorlover. Den åpner for at vassdragsmyndigheten kan fastsette at det ikke er nødvendig med konsesjon etter vannressursloven dersom et tiltak behandles etter annen sektorlov. Forutsetningen for at det likevel ikke er nødvendig med konsesjon etter vannressursloven for et konsesjonspliktig tiltak etter § 8 er at behandlingen etter annet lovverk ivaretar de hensyn som vannressursloven skal ivareta.

For utslipp som kan forurense grunnvannet er det forurensningsloven som gjelder. For grunnvannstiltak som kan påvirke den kjemiske sammensetningen, på annen måte enn ved forurensning, kan tiltaket være konsesjonspliktig etter vannressursloven.

For mange tiltak som berører grunnvann og som inngår i en reguleringsplan ser NVE det som hensiktsmessig å benytte samordningsbestemmelsene i § 20. En forutsetning for dette er at behandlingen gjennom annet lovverk i tilstrekkelig grad ivaretar hensynet til de allmenne interessene for grunnvannet og i vassdraget. Ved utarbeidelse av reguleringsplan skal det fremkomme tilstrekkelige opplysninger til å vurdere virkningene for både grunnvannsmagasin og vassdrag. Gjennom arbeidet må det klarlegges om tiltaket vil medføre nevneverdige ulemper for de allmenne interessene i grunnvannsforekomsten og i vassdraget. Eventuelt må planbestemmelsene sikre hensynet til allmenne interesser i nødvendig utstrekning.

Lov om folkehelsearbeid (Folkehelseloven)

Formålet med denne loven er å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, herunder utjevner sosiale helseforskjeller. Folkehelsearbeidet skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse.

Loven skal sikre at kommuner, fylkeskommuner og statlige helsemyndigheter setter i verk tiltak og samordner sin virksomhet i folkehelsearbeidet på en forsvarlig måte. Loven skal legge til rette for et langsiktig og systematisk folkehelsearbeid.

Forskrift om miljørettet helsevern

Denne forskriftens formål er å fremme folkehelse og bidra til gode miljømessige forhold. Videre er formålet å sikre befolkningen mot faktorer i miljøet, blant annet biologiske kjemiske, fysiske og sosiale, som kan ha negativ innvirkning på helsen.

3.5 Relevant pågående planarbeid

Troms- og Finnmark fylkeskommune, Alta museum og Riksantikvaren har igangsatt arbeidet med å lage en forvaltningsplan for Struves meridianbue. I og med at et av Struvepunktene ligger på fjelltoppen Lille-Raipas, må planlagte tiltak ses i sammenheng med dette forvaltningsplanarbeidet.

Vi er også gjort kjent med at Alta kommune har igangsatt arbeidet med en ny lokal kulturminneplan for Alta kommune, og at gruveveien til Raipas gruver er inkludert i denne planprosessen. Derfor vil det være naturlig å ta kontakt med Alta kommunes kulturavdeling i den videre plan- og utredningsprosessen.

Ellers er vi ikke kjent med at det foregår andre planprosesser i nærområdet.

3.6 Relevante kommunale vedtekter, utredninger og veiledninger

Alle tiltak innenfor planområdet som kan medføre fare for forurensning av drikkevann skal behandles etter drikkevannsforskriften hvor Mattilsynet og Alta kommunes ved miljørettet

helsevern er myndighet. Denne drikkevannsforskriften skal nå revideres, og planlagte tiltak må vurderes opp mot dette arbeidet.

Ellers har ikke Alta kommune opplyst om kommunale vedtak, utredninger, veiledninger m.m. som vurderes som relevante i videre utredning og planlegging.

3.7 Retningslinjer/bestemmelser samt veiledere.

Følgende retningslinjer/bestemmelser og veiledere anses som relevant:

- Reguleringsplanveileder_ Sept2018.
- Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging
- Konsekvensutredninger for planer etter plan og bygningsloven, utgitt av kommunal og moderniseringsdepartementet februar 2020.
- Miljødirektoratets veileder Konsekvensutredninger for klima og miljø (M-1941).
- DSB veileder- 2017 Samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging. Metode for risiko- og sårbarhetsanalyse i planleggingen.
- Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging T-1442.
- Sametingets planveileder.
- Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning.
- Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen.
- Rundskriv: Nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet – klargjøring av miljøforvaltningens innsigelsespraksis.

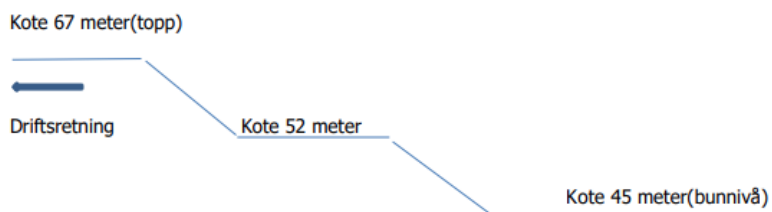
4 Planens intensjon

4.1 Utvidelse av Jordfallet masseuttak

Planlagt aktivitet i området

Gjennom gjeldende detaljregulering for Jordfallet masseuttak har Alta Lastebilsentral Eiendom AS allerede i dag uttak av grusmasser på eiendommene 34/151, 152, 179, 199 i Alta kommune, mens Finnmark Sand AS allerede driver Jordfallet Masseuttak. Markedet har vært og er stort, men i løpet av få år vil ressursen være ferdig utnyttet sett i forhold til dagens avgrensing i gjeldende detaljreguleringsplan. Intensjonen er å utvide Jordfallet masseuttak på eiendommene Gnr/bnr. 34/242 og Gnr/bnr. 34/153,50 for videre uttak av grus- og steinmasser, en utvidelse som er i tråd med overordnet arealplan.

Dagens drift i massetaket skjer kun fra et nivå, ca. kote 45. Gjennom gjeldende detaljregulering er Finnmark Sand AS pålagt å gå opp til kote 45 for å oppnå tilstrekkelig tykkelse over grunnvannet. Stoffen er ca. 15 meter høy, og en oppnår ganske jevn kornfordeling ved at en får med seg alle lagene. Det vises til skisse over stuffkant, se figur 9.

Figur 9. Skisse over stuffkant. Når uttaket er kommet et stykke inn startes det på nytt, og laget fra kote 45 til kote 52 tas ut. Dette for å opprettholde en fornuftig drift.

Utvidelsen av masseuttaket planlegges på samme måte, og så vil planprosessen gi nødvendige avklaringer mht. både uttak og nødvendig tykkelse over grunnvannet. Detaljreguleringen med konsekvensutredning vil inkludere en omfattende beskrivelse av tiltaket, både med hensyn til drift av masseuttaket og tilpasninger som må gjøres.

Samtidig opplever Finnmark Sand AS stadig større etterspørsel etter fast fjell, samtidig som det også er noe stein i dagen i området hvor planlagt utvidelse planlegges. Derfor er det presisert at intensjonen er uttak av både grus- og steinmasser, noe som er i tråd med planinitiativet.

Det vil bli nedfelt krav i planens bestemmelser om utarbeidelse og løpende ajourføring av en driftsplan.

Transport, lager og salg

Salget vil fortsatt foregå som i dag, og da gjennom at lastebiler som kommer inn i området blir

lastet opp og kjører ut igjen. Mengden som produseres og selges vil variere ut ifra aktivitetsnivået i nærområdet. Alt salg til båt skjer i tilknytning til kaia til Alta Skiferlag i Bossekop, 7 km fra anlegget i Raipas.

Administrasjon

Administrasjonen til Finnmark Sand AS skal fortsatt være lokalisert på Aronneskjosen som i dag. Også styreleder i Alta Lastebilsentral Eiendom AS har kontorsted samlokalisert med Finnmark Sand AS på Aronneskjosen.

Avslutning og revegetering:

Når de utvinnbare massene er fjernet, skal området reetableres mht. terrengform og vegetasjon. Dette er et prinsipp som ligger i gjeldende plan og som videreføres. Denne tilbakeføringen har 3 hovedelementer:

- ✓ Fjerning av tekniske anlegg knyttet til driften i området
- ✓ Forming av terreng
- ✓ Revegetering

Det har allerede i lengre tid vært avsatt midler på en lukket konto som vil bli benyttet i forbindelse med avslutning av virksomheten (jfr. arrondering og landskapsreparasjon/utbedring). Kontoen disponeres av grunneiere og tiltakshaver i fellesskap. Denne ordningen forutsettes videreført.

Per i dag legges det opp til å etablere skogplanting tilsvarende dagens situasjon i hele det berørte uttaksområdet. På deler av området kan det også bli aktuelt å etablere dyrka mark.

I bestemmelsene til planen vil det bli stilt krav om både istandsetting av området og avsetting av midler til dette.

4.2 Raipas steintak

Planlagt aktivitet i området

Asbjørn Simensen AS driver allerede i dag Raipas steintak på eiendommen Gnr/bnr/fnr 34/1/16, hvor de har en gjeldende avtale med Finnmarkseiendommen (FeFo). Raipas steintak drives som et dagbrudd. Det legges ikke opp til utvidelse av steintaket i tilknytning til planarbeidet. Derimot er det en intensjon at uttaket også skal skje iht. en godkjent detaljreguleringsplan i tillegg til gjeldende driftsplan.

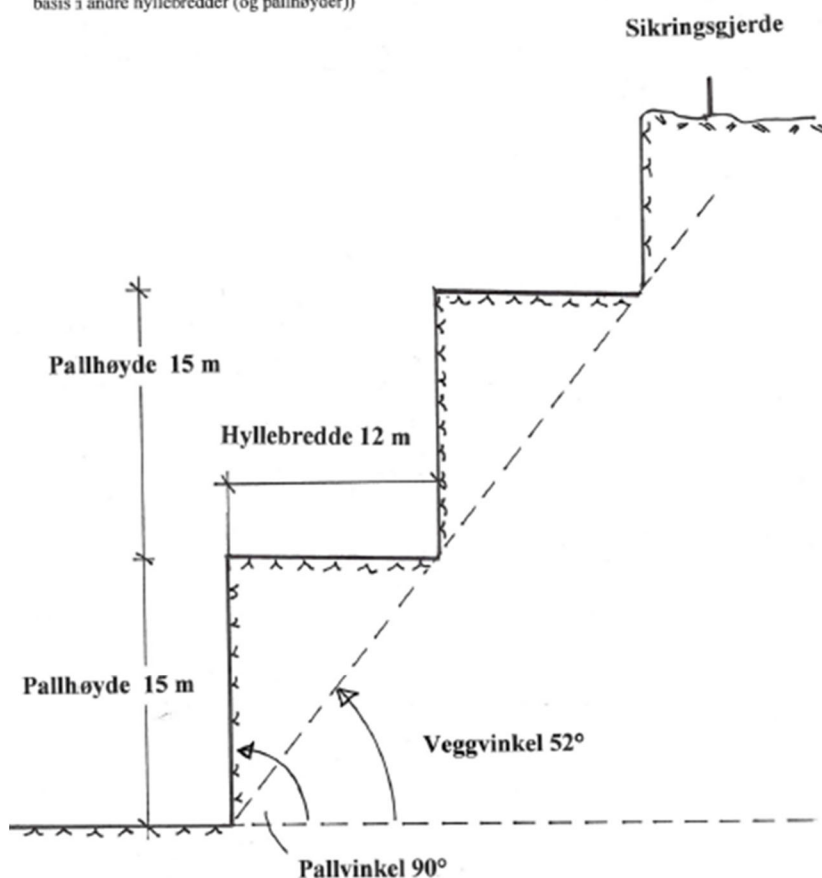
Det skal fortsatt foregå både uttak av masser og knusing av masser innenfor dette uttaksområdet.

I den videre driften legges det opp til palldrift, som er den normale driftsformen i et dagbrudd der massene blir sprengt ut i horisontale nivå (paller), og driften foregår ved at lag for lag sprenges ut

nedover. Fra flaten som etableres ved angrepspunktet på toppen sprenges det paller på om lag 10-15 meter (se prinsippskisse, figur 10), men det presiseres at dette avhenger av lokale forhold.

**Eksempel på endelig vegg i dagbrudd -
veggvinkel 52° og hyllebredde 12 m**

(Andre veggvinkler kan beregnes med
basis i andre hyllebredder (og pallhøyder))

Anbefalte verdier:

Pallvinkel: 70 - 90°

Veggvinkel: 50 - 52 °

Pallhøyde: 12 - 15 m

Hyllebredde: 7 - 12 m

Figur 10. Eksempelskisse utarbeidet gjennom Direktoratet for mineralforvaltnings veileder for krav til driftsplaner ved uttak av mineralske råstoffer fra fast fjell og løsmasser i dagen.

Det vil være behov for en borerigg i prosessen med å sprengne ut fjell. Etter utsprengning skal steinen knuses ned i 2 trinn. Først grovknuses steinen med en kjeftknuser. Deretter finknuses den grovknuste steinen ned til de ønskede kvalitetene.

Ferdigproduserte masser lagres i hauger på opparbeidede steder i grustaket. Planprosessen vil avklare beliggenhet og omfang av slike mellomlagrer.

Til å operere disse prosessene kreves gravemaskin og en hjullaster. Det vil ikke komme nye bygg- eller anlegg innenfor uttaksområdet som følge av planprosessen. Detaljreguleringen med konsekvensutredning vil inkludere en omfattende beskrivelse av tiltaket, både med hensyn til drift av steinbruddet og evt. tilpasninger som må gjøres.

Det vil bli nedfelt krav i planens bestemmelser om utarbeidelse og løpende ajourføring av en driftsplan. Gjeldende driftsplan skisserer en avslutningsplan for Raipas steintak, og denne vil bli vurdert i den videre planprosessen.

Transport, lager og salg

Salget vil fortsatt foregå som i dag, og da gjennom at lastebiler som kommer inn i området blir lastet opp og kjører ut igjen. Mengden som produseres og selges vil variere ut ifra aktivitetsnivået i nærområdet. Det selges ikke steinmasser i regi av Asbjørn Simensen AS over kai.

Administrasjon

Administrasjonen til Asbjørn Simensen AS skal fortsatt være lokalisert på eiendommen Gnr/bnr. 34/330 (Stranddalen 12) som i dag.

4.3 Adkomstforhold

Planområdet har, sammen med de øvrige eiendommene i området, adkomst via den kommunale vegen Stranddalen som møter Fv. 7990 nordøst for uttaksområdet.

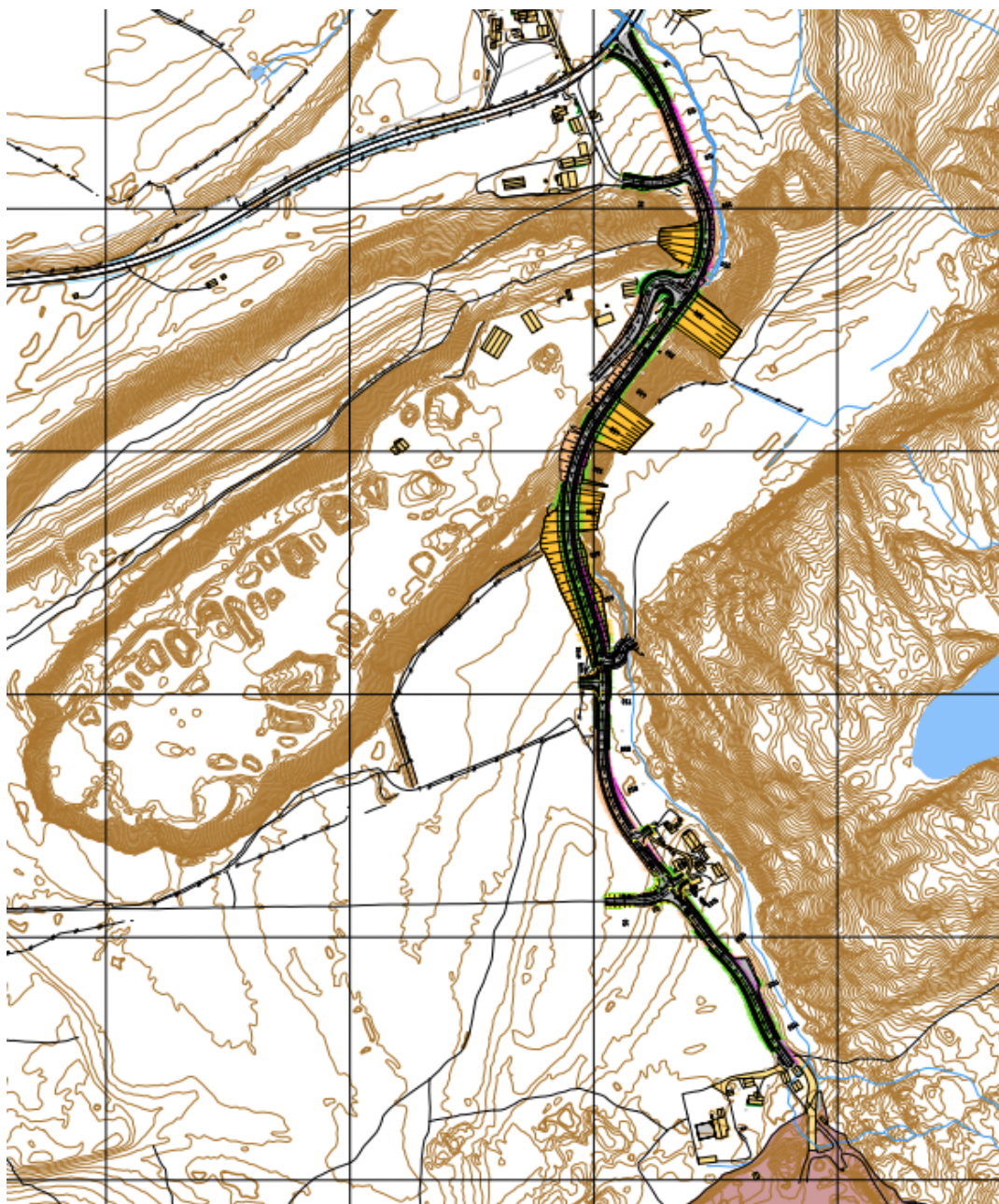
I og med at det allerede er tungtrafikk tilknyttet eksisterende virksomheter, forventes ingen økning av trafikken fra den kommunale vegen og til Fv. 7990. Likevel kan den planlagte utvidelsen av massetaket medføre en økning av tungtrafikken lengre inn (sør) i kommunal veg Stranddalen med tanke på at eiendommene Gnr/bnr. 34/242 og Gnr/bnr. 34/153,50 nå planlegges innlemmet i Jordfallet masseuttak.

Evt. endret bruk av den kommunale vegen må avklares med Alta kommune som vegeier i løpet av planprosessen. Det legges nå opp til at denne kommunale vegen i sin helhet oppgraderes til SA2 i kommunens veinorm fra avkjørsel til Fv. 7990. Det vises til figur 11. Vegen foreslås dimensjonert for vogntog (VT), med at det vil være blandet transport til bolig - og industriområder. I planforumet som ble avholdt 20.01.2022, poengterte vegeier at dagens T-krysset der Fv. 7990 og Stranddalen møtes vurderes endret til høyre svingefelt for å bedre trafikksikkerheten innenfor planområdet. Derfor er det satt av areal til en evt. oppgradering i det planområdet som inngår i forslag til planprogram samt oppstartsvarselet.

Adkomsten til Jordfallet masseuttak foreslås justert noe, og ny adkomst foreslås dimensjonert for (VT), slik at det blir muligheter til å svinge av med møtende trafikk. Videre er stigningen inn mot vekta ca. 4 % i en lengde på 25 m.

Eksisterende adkomst til Veidekke foreslås dimensjonert for vogntog (VT). Øvrige adkomster foreslås dimensjonert for lastebiler (L) siden de skal kunne betjenes med traktor med henger.

Kjørebanebredden foreslås til 3 m (2x3m) + skulder 0,5 m (2x0,5m) og nødvendig breddeutvidelse i kurvene for VT. I planen er det lagt inn en bredde for gående og syklende på 1,5 meter, mens maksimal stigningen på vegen er foreslått til ca. 8 %.

Figur 11. Oversiktstegning - kommunal veg Stranddalen.

Eksisterende parkeringsplass til nærliggende turområde og verdensarvområdet Struves meridianbue blir noe mindre som følge av foreslått utbedring av vegstandard, samt for å hensynta kommunalt anlegg på vestsiden av vegen. Det er satt av areal i planforslaget til nødvendig utbedring av denne parkeringsplassen, og videre planprosess vil avklare dette.

4.40-alternativet

0-alternativet er sammenligningsalternativet / referansealternativet, det vil si det alternativet som konsekvensene av tiltaket vurderes opp mot.

0-alternativet er dagens situasjon, dvs. fortsatt drift av masseuttaket på jordfallet iht. gjeldende detaljregulering for Jordfallet masseuttak, planid 20140008. Videre medfører 0-alternativet at eksisterende Raipas steintak fortsatt drives iht. gjeldende driftskonsesjon, datert 12.06.2018, samt vedproduksjon og salg fra eiendommen Gnr/bnr. 34/330 på nordsiden av bruddet. Det presiseres at 0-alternativet også inkluderer kommunal veg gjennom området samt eksisterende parkeringsplass til nærliggende turområde og verdensarvområdet Struves meridianbue.

4.5 Samfunnsmessige forhold

Det vurderes som svært viktig å få avklart de fremtidige rammebetingelsene for videre uttak av masser fra Jordfallet masseuttak og Raipas steintak, da området huser Alta kommunes største og mest sentrale masseuttak. Planområdet omfatter forekomstene Jordfallet-Sandtak Raipas og Raipas steinbrudd i ressursdatabasen til Norges geologiske undersøkelse (NGU). Forekomstene er vurdert til å ha henholdsvis regional og lokal betydning som byggeråstoff.

Det er mangel på både grustak og steinbrudd i Alta kommune, og dermed liten konkurranse innen denne typen virksomhet. Samtidige er entreprenørbransjen i Altaregionen stor, samtidig som kommunen er en vekstkommune med betydelige behov for masser i tilknytning til de ulike utbyggingsprosjektene i kommunen.

4.6 Økonomiske forhold

Selve planområdet skal bygges ut i privat regi og alle feltinterne utbyggingskostnader dekkes av tiltakshaver.

Alta kommune og forslagsstiller er enige om at det skal lages en utbyggingsavtale som avklarer forslagsstillers, kommunens og andre interessenter økonomiske forpliktelser knyttet til etablering av nødvendig feltintern og feltekstern infrastruktur, herunder evt. oppgradering/utvidelse av eksisterende parkeringsplass til nærliggende turområde og verdensarvområdet Struves meridianbue.

Før planforslaget fremmes til sluttbehandling skal det foreligge en skisse til utbyggingsavtale som synliggjør forslagsstillers økonomiske forpliktelser knyttet til etablering av felteksternes trafikale løsninger samt parkeringsplass, både mht. etablering av midlertidige og permanente vegløsninger.

5 Vurdering av tema iht. forskrift om konsekvensutredning

Nedenfor vurderes behovet for nærmere beskrivelse og innhenting av ny kunnskap knyttet til hvert av fagtemaene iht. § 21 i forskrift om konsekvensutredninger.

5.1 Naturmangfold, jf. naturmangfoldloven

Aktuelle problemstillinger:

I Miljødirektoratets Naturbase er det registrert en viktig naturtype i tilknytning til planområdet gjennom «Dalsletta ved Haraldholmen» (ID BN00062734) som i Miljødirektoratets Naturbase er registrert som en lokalt viktig (C) naturtype.

Rødlistearten sandsvale (*Riparia riparia*), er påvist hekkende i tilknytning til Jordfallet masseuttak. Sandsvale er karakterisert som VU, sårbar på den nye rødlista fra 2021.

Naturmiljø er tidligere utredet gjennom NINA Rapport 32 Masseuttak i Jordfallet, Alta kommune - Konsekvensutredning, deltema naturmiljø (Jacobsen, Bjerke 2005). I og med at tiltaket nå også omfatter Raipas steintak og dermed også grenser mot brattere bergpartier samtidig som ovennevnte utredning er fra 2005, vurderes likevel området til å være noe mangelfullt kartlagt ut fra naturmangfoldloven §§ 8-12.

Behovet for nærmere beskrivelse og evt. utredning:

- Konsekvenser for naturmangfold, jf. naturmangfoldloven skal utredes som en del av konsekvensutredningen.
- Utredningen skal bl.a. fokusere på sandsvale (karakterisert som VU, sårbar på rødlista) som er påvist hekkende i tilknytning til Jordfallet masseuttak.

5.2 Økosystemtjenester

Aktuelle problemstillinger:

Økosystemtjeneste er definert som et gode eller et produkt som naturen gir menneskene. Begrepet brukes særlig innen naturforvaltning, og skal være et redskap for å beregne den økonomiske verdien av naturen og dens tjenester.

Det er ikke myrarealer eller områder preget av gammelskog innenfor planområdet, og når det gjelder naturen som ressurs er det primært friluftsliv (kulturell tjeneste) som er vurderes som aktuell i denne planprosessen. Friluftsliv er foreslått som et eget utredningstema.

Behovet for nærmere beskrivelse og evt. utredning:

- Økosystemtjenester foreslås ikke utredet i konsekvensutredningen.

5.3 Nasjonalt og internasjonalt fastsatte miljømål

Aktuelle problemstillinger:

Gjennom planarbeidet skal det legges til rette for utvidelse av jordfallet masseuttak på eiendommene Gnr/bnr. 34/242 og Gnr/bnr. 34/153,50 samt uttak av steinmasser på eksisterende Raipas steintak på eiendommen Gnr/bnr/fnr 34/1/16. Det skal videre legges til rette for eksisterende vedproduksjon og vedsalg på eiendommen Gnr/bnr. 34/330. Ikke minst er det en svært viktig intensjon at nærliggende grunnvannskilde skal sikres mot forurensning.

Ovennevnte aktivitet er i tråd med kommuneplanens arealdel, vedtatt så sent som 15.2.2021. Samlet sett vurderes ikke planlagte aktivitet å være av en slik art at nasjonale og internasjonale miljømål berøres.

Behovet for nærmere beskrivelse og evt. utredning:

- Nasjonalt og internasjonalt fastsatte miljømål foreslås IKKE utredet i konsekvensutredningen.

5.4 Kulturminner og kulturmiljø

Aktuelle problemstillinger:

Det er ikke kjente kulturminner innenfor selve planområdet, mens det er et automatisk freda samisk kulturminne i nærområdet – Reipas, Funnsted, ID 18081. Dette kulturminner ligger på østsiden av planområdet, og berøres ikke av planlagte tiltak.

Planområdets nærhet til fjelltoppen Lille-Raipas og dermed også verdensarvområdet Struves meridianbue medfører at hensynet til dette verdensarvområdet vil være en sentral del av planprosessen.

Behovet for nærmere beskrivelse og evt. utredning:

- Kulturminner foreslås ikke utredet i konsekvensutredningen.
- Konsekvenser for kulturminneverdier – kulturverdensarv (KUVA) knyttet til Struves meridianbue skal utredes som en del av konsekvensutredningen.

5.5 Friluftsliv

Aktuelle problemstillinger:

Den sørøstlige delen av planområdet grenser mot det kartlagte friluftsområdet Lille Raipas (ID FK00007608 i Naturbase). Dette er et nærturterreng, og området vurderes som et svært viktig friluftsområde som er mye benyttet. Blant annet inngår toppen Lille Raipas i Alta 10-toppers som er et ledd i kommunens satsing på bedre folkehelse, med tilrettelegging for fysisk aktivitet og friluftsliv. Det bemerkes også at Lille Raipas er en av tre utvalgte topper som benyttes i miljøuka som arrangeres av Alta kommune i juni måned hvert år.

Det er tilgang til friluftsområdet fra nærliggende kommunale parkeringsplass som inngår i planavgrensningen. Ved startpunktet står et informasjonsskilt med kart over turen og turbeskrivelse. Videre er første del av stien godt opparbeidet og merket, spesielt rettet mot at Lille Raipas også inkluderer verdensarvområdet Struves meridianbue.

Behovet for nærmere beskrivelse og evt. utredning:

- Konsekvenser for friluftsliv skal utredes som en del av konsekvensutredningen.

5.6 Landskap

Aktuelle problemstillinger:

Plantiltaket vil medføre endringer av landskapsbildet da det planlegges utvidelse av Jordfallet masseuttak samt tilrettelegging for videre drift av Raipas steintak. Dette medfører også mindre oppgraderinger av eksisterende kommunale veg Stranddalen, noe som på grunn av terrengets beskaffenhet vil kunne medføre skjæringer og fyllinger i terrenget. Deler av Raipas steintak er synlig fra Alta sentrum.

Samtidig er Lille Raipas et av 4 geodetiske punkter i Finnmark som inn går i verdensarven Struves meridianbue. Deler av planområdet er lokalisert ved foten av fjellet Lille Raipas, noe som gjør at hensynet til dette verdensarvområdet også er en sentral del av planprosessen.

Det vil være viktig å se på hvilke konsekvenser tiltaket får med tanke på endringer i landskapsbildet, og det skal gis en beskrivelse av landskapet i planområdet og tilgrensende områder som vil bli visuelt påvirket av tiltaket. Denne beskrivelsen må også omfatte verdensarvområdet Struves meridianbue i tilknytning til fjelltoppen Lille-Raipas.

Behovet for nærmere beskrivelse og evt. utredning:

- Konsekvenser for landskap skal utredes som en del av konsekvensutredningen.

- Som en del av konsekvensutredningen skal tiltakets påvirkning på landskapskarakteren visualiseres, beskrives og vurderes for de ulike landskapsområdene.
- Konsekvensutredningen skal, av hensyn til nærliggende områders verdensarvstatus, ses i nær sammenheng med en egen delutredning for kulturminneverdier – kulturverdensarv (KUVA) knyttet til Struves meridianbue.

5.7 Forurensning

Aktuelle problemstillinger:

En utvidelse av eksisterende jordfallet masseuttak samt fortsatt uttak av steinmasser for Raipas steintak vil medføre støv og støy til omgivelsene i tilknytning til ordinær drift av disse virksomhetene. Det forventes minimal trafikkøkning til og fra planområdet som følge av tiltaket. Statsforvalteren i Troms og Finnmark er forurensningsmyndighet for begge disse virksomhetene.

Behovet for nærmere beskrivelse og evt. utredning:

Følgende forhold må beskrives i den videre planprosessen mht. forurensning (klimagassutslipp, annen utslipp til luft, forurensning av jordbunn og vann):

Klimagassutslipp:

- Konsekvenser for klimagassutslipp anses ikke nødvendig å utrede eller beskrive ytterligere.

Utslipp til luft:

- Konsekvenser for støv skal utredes, se kapittel 6.3.
- Virksomhetens behov for konsesjoner og utslippstillatelser skal vurderes og beskrives.

Forurensning av jordbunn og vann:

- Som en del av konsekvensutredningen skal det vurderes om tiltaket vil medføre graving i forurenset grunn eller medføre forurensning til grunnen. Dette arbeidet gjøres i tilknytning til konsekvenser for grunnvannsføremkomsten, se kapittel 6.5.

Støy:

- Konsekvenser for støy skal utredes, se kapittel 6.2.

5.8Vannmiljø, jf. vannforskriften

Aktuelle problemstillinger:

EU har i rammedirektivet for vann satt fokus på vann og vannmiljø. Vannforskriften (2006) er den norske gjennomføringen av rammedirektivet. Hovedmålet i vannforskriften er å sikre god miljøtilstand (tilnærmet naturtilstand) i vann, vassdrag, grunnvann og kystvann.

Planområdet berører grunnvannsforekomsten Altaelva Nord (vannforekomst ID: 212-36-G) og elvevannforekomsten «Altaelva nedenfor Eiby bekkefelt øst» (vannforekomst ID: 212-600-R).

Behovet for nærmere beskrivelse og evt. utredning:

- Konsekvenser for vannforekomstene skal utredes som en del av konsekvensutredningen. Dette arbeidet gjøres i tilknytning til konsekvenser for grunnvannsforekomsten, se kapittel 6.5.

5.9Jordressurser (jordvern) og viktige mineralressurser

Aktuelle problemstillinger:

Jordfallet massetak er knyttet til en grusressurs som er vurdert til å ha regional betydning som ressurs, mens Raipas steintak er vurdert til å ha lokal betydning som ressurs (Kilde NGU). Samtidig er det nettopp utnyttelse av disse ressursene som initierer den planprosessen som er igangsatt.

Gjeldende detaljregulering berører dyrka mark gjennom et eksisterende oppdyrket areal (29,2 dekar) på eiendommen gnr. 34 bnr. 199 (bestemmelsesområde #1). *Men i gjeldende planbestemmelser heter det i § 2.2 b) at «før det tillates uttak av masser innenfor bestemmelsesområde #1 på gnr. 34 bnr. 199 skal det nydyrkes minimum 30 dekar innenfor samme område, men ikke nødvendigvis samme eiendom, jf. § 3 i forskrift om nydyrking».*

Dette medfører at områder for dyrka mark hensyntas i gjeldende plan. Videre presiseres det at planforslaget ikke legger opp til endringer mht. ovennevnte landbruksareal, og at ovennevnte forhold planlegges videreført i den påbegynte planprosessen.

Planen berører skogressurser gjennom at deler av planområdet består av partier dominert av furuskog. Gjeldende tillatelser regulerer i dag en trinnvis istandsetting/tilbakeføring av området gjennom godkjent detaljreguleringsplan, driftsplan og revegeteringsplan for Jordfallet massetak.

Behovet for nærmere beskrivelse og evt. utredning:

- Temaet foreslås ikke utredet i konsekvensutredningen.
- Virkninger for landbruk (jord- og skogbruk) vil bli beskrevet i planbeskrivelsen, herunder:
  - ✓ Etterbruk - skogbruk eller landbruk. Dette foreslås vurdert i sammenheng med utarbeidelse av nye sikringssoner og bestemmelser for drikkevannskilden, samt i samråd med kulturminnemyndighetene sett i forhold til verdensarvområdet Struves Meridianbue.
  - ✓ Trinnvis istandsetting/tilbakeføring av området, noe som vil være knyttet opp mot godkjente driftsplaner med tilhørende revegeteringsplaner.

5.10 Samisk natur- og kulturgrunnlag

Aktuelle problemstillinger:

Vi har ikke kjennskap til at dette spesifikke området er av spesiell verdi for samisk natur- og kulturgrunnlag. Området ligger samtidig innenfor en sone hvor det gjelder en egen forskrift om fredning mot reinbeite av hensyn til vern av barskogen. Planmyndigheten opplyste i oppstartsmøtet at denne er angitt som en hensynssone i kommuneplanens arealdel.

Behovet for nærmere beskrivelse og evt. utredning:

- Samisk natur- og kulturgrunnlag foreslås ikke utredet i konsekvensutredningen.
- Samisk natur- og kulturgrunnlag, herunder reindriftsinteressene i nærområdet, skal ses opp mot Sametingets planveileder for å sikre naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv. Dette skal gjøres som en del av planbeskrivelsen.

5.11 Transportbehov, energiforbruk og energiløsninger

Aktuelle problemstillinger:

En utvidelse av jordfallet masseuttak samt videre uttak av steinmasser på eksisterende Raipas steintak vurderes IKKE til å kunne medføre økt transport og trafikk til og fra planområdet av betydning.

Behovet for nærmere beskrivelse og evt. utredning:

Transportbehov:

- Ingen utredning anses nødvendig.

Energiforbruk og energiløsninger:

- Ingen utredning anses nødvendig.

5.12 Beredskap og ulykkesrisiko

Aktuelle problemstillinger:

Det planlagte tiltaket berører problemstillinger som er aktuelle i tilknytning til en risiko- og sårbarhetsanalyse. Risikoen for forurensing til jordbunn og grunnvann er den naturfare som vurderes som mest utfordrende for planområdet grunnet nærheten til drikkevannskilden i Englandsskogen. Denne ROS-vurderingen er nært knyttet opp mot en egen konsekvensutredning for grunnvannsforekomsten. Det vurderes også som spesielt viktig å vurdere faren for støy og støv som følge av tiltaket i tilknytning til planarbeidet. Også dette er knyttet opp mot egne tema i konsekvensutredningen.

Skredfare, nærmere bestemt kartlegging av evt. steinsprang- og snøskredfare innenfor steinbruddet på eiendommen Gnr/bnr/fnr. 34/1/16 er en annen aktuell problemstilling i ROS-sammenheng. Også potensiell fare for jord- og flomskred i tilknytning til bekken langs kommunal veg i området ved adkomstkrysset til Jordfallet masseuttak vurderes som aktuelt.

Generelt vurderes området som egnet for planlagte tiltak med hensyn til risiko- og sårbarhet.

Behovet for nærmere beskrivelse og evt. utredning:

Det skal gjennomføres en forenklet risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) for planområdet, jf. pbl. § 4-3. ROS-analysen gjennomføres som en del av konsekvensutredningen, og skal ses i sammenheng med denne. Et viktig moment i ROS-analysen vil være å vurdere risikoen for forurensing til jordbunn og grunnvann. Videre vurderes støy og støv samt skredfare som viktige ROS-tema. Det vises til kapittel 6.1.

Evt. område med farer, risiko eller sårbarhet avmerkes i planen som hensynssone, jf. § 12-6.

5.13 Virkninger som følge av klimaendringer, herunder risiko ved havnivåstigning, stormflo, flom og skred

Aktuelle problemstillinger:

Planområdet er lokalisert i tilknytning til en morenerygg i god avstand fra sjøen, og på en kjent grusressurs. Det er ikke kjent at det er geotekniske utfordringer innenfor planområdet, som også tidligere har vært gjennom en omfattende plan- og utredningsprosess.

En utvidelse av Jordfallet masseuttak samt uttak av steinmasser på eksisterende Raipas steintak vurderes IKKE til å kunne medføre virkninger som følge av klimaendringer.

Behovet for nærmere beskrivelse og evt. utredning:

- Temaet foreslås ikke utredet i konsekvensutredningen.

5.14 Befolkningens helse og helsens fordeling i befolkningen

Aktuelle problemstillinger:

Når det gjelder trafikale forhold, så ventes det ingen vesentlig økning som følge av den aktivitet som planlegges jf. planinitiativet. Trafikkstøy vil bli vurdert som en del av den forenklede ROS-analysen.

Planen antas ikke å medføre vesentlige konsekvenser for befolkningens helse og helsens fordeling i befolkningen.

Behovet for nærmere beskrivelse og evt. utredning:

- Temaet foreslås ikke utredet i konsekvensutredningen.
- Temaet skal belyses i planbeskrivelsen.

5.14 Tilgjengelighet for alle til uteområder og gang- og sykkelveinett

Aktuelle problemstillinger:

Et viktig prinsipp innen universell utforming er at bygninger og uteområder tilrettelagt for personer med funksjonsnedsettelse, også fungerer godt for alle andre. Selv om den sørøstlige delen av planområdet grenser mot det kartlagte friluftsområdet Lille Raipas, vurderes ikke tiltaket

å berøre tilgjengelighet for alle til uteområder mht. universell utforming. Planen vurderes ikke å berøre tilgjengeligheten til allmenne utendørs oppholdsarealer.

Det er ikke etablert gang- og sykkelveger i eller i umiddelbar nærhet til planområdet, og det har ikke vært stilt krav til opparbeidelse av gang/sykkelveg eller fortau.

Samtidig er trafikale forhold tilknyttet all aktivitet i området en sentral del av planprosessen, og i foreløpige planskisser av vegen (Stranddalen) er det foreslått lagt inn en bredde for gående og syklende på 1,5 meter.

Behovet for nærmere beskrivelse og evt. utredning:

- Ingen utredning anses nødvendig mht. tilgjengelighet for alle til uteområder.
- Ingen utredning anses nødvendig mht. tilgjengelighet for alle til gang- og sykkelvegnett.
- Ovennevnte tema skal belyses i planbeskrivelsen. Videre skal det i tilknytning til planbeskrivelse og ROS-analysen lages et trafikknottat knyttet til trafikale forhold som følge av tiltaket.

5.15 Barn og unges oppvekstvilkår

Aktuelle problemstillinger:

Barn og unges interesser skal dokumenteres og sikres ved gjennomføring av nye tiltak/planlegging, jf. bestemmelsene til kommuneplanens arealdel Pkt. 1.11.1.

Planen vurderes til ikke å medføre vesentlige konsekvenser med tanke på barn- og unges oppvekstvilkår. Likevel genererer tiltakene tungtrafikk langs Strandveien og spesielt Raipasveien som også fungerer for skolevei. Virkningene vil bli belyst gjennom eget trafikknottat som vedlegg til planbeskrivelsen.

Behovet for nærmere beskrivelse og evt. utredning:

- Barn og unges oppvekstvilkår foreslås ikke utredet i konsekvensutredningen.
- Det skal utarbeides et eget trafikknottat som bl.a. belyser tungtrafikken fra tiltakene sett i forhold til barn og unge, og da spesielt i forhold til skolevei.
- Forholdet til Rikspolitiske retningslinjer (RPR) for å styrke barn og unges interesser i planleggingen (1995) skal vurderes i alle plansaker. Barn og unges oppvekstvilkår skal belyses i planbeskrivelsen.

5.16 Kriminalitetsforebygging

Aktuelle problemstillinger:

Reguleringsplanen antas ikke å medføre vesentlige konsekvenser for kriminalitetsforebygging.

Behovet for nærmere beskrivelse og evt. utredning:

Ingen nærmere beskrivelse/utredning vurderes som nødvendig.

5.17 Arkitektonisk og estetisk utforming, uttrykk og kvalitet

Aktuelle problemstillinger:

Det planlegges ingen nye bygg som følge av tiltaket. Men det legges opp til videre terrenginngrep i et område som ligger i nærheten av fjelltoppen Lille Raipas og dermed verdensarvområdet Struves meridianbue, samt viktige friluftslivsområder.

Behovet for nærmere beskrivelse og evt. utredning:

- Temaet foreslås ikke utredet i konsekvensutredningen.
- Byggeskikk og estetisk utforming skal alltid belyses som en del av planbeskrivelsen, og vurderinger av estetikk vil være av generell karakter.
- Det vises til egen delutredning landskap (kap. 6.7), hvor krav til visualiseringer er omtalt.
- Det vises også til delutredningen Konsekvenser for kulturminneverdier – kulturverdensarv (KUVA), se kap. 6.6.
- Revegetering og etterbruk blir for øvrig en viktig del av planprosessen.

5.18 Øvrige forhold som skal redegjøres for

I tillegg til de fagtema som nevnes ovenfor skal følgende forhold redegjøres for gjennom planbeskrivelsen tilknyttet reguleringsplanen:

Virkninger over landegrensene

Tiltaket vurderes ikke å ha noen slags virkninger for annen stat.

6 Aktuelle konsekvenser - utredningsbehov

Et sammendrag av konsekvensutredningen vil inngå som del av planbeskrivelsen, mens delutredninger legges ved som vedlegg til planbeskrivelsen. Herunder skal innhold og formål beskrives med vekt på endringer av gjeldende planer og strategier. Alle tiltak som planen tilrettelegger for skal begrunnes, samtidig som følgende av ikke å realisere tiltaket (0-alternativet) skal beskrives. Så langt som mulig skal det gis en tidsplan for de tiltakene som planen legger til rette for. Konsekvensutredningen skal også beskrive hvordan hensynet til overordnede planer og retningslinjer er ivaretatt og hvilke private eller offentlige tiltak som er nødvendige for gjennomføringen.

Det planlagte tiltaket skal som nevnt under kapittel 1.4 konsekvensutredes. Hovedformålet med konsekvensutredninger er å sikre at hensynet til miljø, naturressurser og samfunn blir tatt i betraktning i hele planprosessen. Ved å synliggjøre på en god måte hvilke konsekvenser som følger av et tiltak, bistår man til en bredere og mer opplyst debatt, og et bedre beslutningsgrunnlag for de myndigheter som avgjør om planen eller tiltaket kan gjennomføres. Det er særdeles viktig å sette søkelys på de problemstillinger som er beslutningsrelevante for det aktuelle tiltaket og som det virkelig er behov for å utrede nærmere.

Statens vegvesens håndbok V712 anvender en velkjent metodikk for konsekvensutredninger, og denne metodikken er benyttet i en rekke reguleringsplaner i Troms og Finnmark.

Det er konkludert med at tiltaket skal utredes etter metoden ikke-prissatte konsekvenser i Statens vegvesens håndbok V712 «Konsekvensanalyser». Denne håndboken vurderer ikke-prissatte konsekvenser i tre trinn:

1. **Verdi**, som angir hvor viktig temaet er eller hvor verdifulle influensområdene er med hensyn til det aktuelle temaet.
2. **Påvirkning**, som er en mest mulig konkret og kvantitativ vurdering av hvordan og hvor sterkt et område påvirkes. Omfanget kan ha både positiv og negativ retning.
3. **Konsekvens**, som er en funksjon av verdi og påvirkning jf. konsekvensvifta fra håndbok V712 som vist i figur 12.

Uten betydning	Noe	Middels	Stor	Svært stor	Verdi	Påvirkning	Skala	Konsekvensgrad	Forklaring
					0	Ikkeplan	----	4 minus (----)	Den mest alvorlige miljøskaden som kan oppnås for delområdet. Gjelder kun for delområder med stor eller svært stor verdi.
						Store forringet		3 minus (- - -)	Alvorlig miljøskade for delområdet.
						Ikke forringet		2 minus (- -)	Betydelig miljøskade for delområdet.
						Noe forringet		1 minus (-)	Noe miljøskade for delområdet.
					0	Ubetydelig endring	0	Ingen/ubetydelig (0)	Ubetydelig miljøskade for delområdet.
						Forbedret		1 pluss (+)	Miljøgevinst for delområdet.
								2 pluss (++)	Noe forbedring (+). Betydelig miljøforbedring (++)
								3 pluss (+++)	Benyttes i hovedsak der delområder med ubetydelig eller noe verdi får en svært stor verdikning som følge av tiltaket.
								4 pluss (++++)	

Figur 12. Konsekvensvifte med skala for inndeling i konsekvensgrad. Kilde: Statens vegvesens håndbok V712 Konsekvensanalyser.

I underkapitlene nedenfor gis det en nærmere beskrivelse av hvordan de enkelte temaene skal utredes. Metodikken fra Statens vegvesens håndbok V712 Konsekvensanalyser skal benyttes så lenge denne er relevant.

6.1 Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse)

Ved utarbeidelse av planer for utbygging skal det utarbeides risiko- og sårbarhetsanalyse (Jf. pbl § 4-3). En ROS-analyse bidrar til planlegging og tiltak for å skape et trygt og godt miljø og har beredskap for effektivt å møte kriser. Dette forutsetter blant annet kjennskap til risikofaktorer for liv, miljø og materielle verdier. Alle planer og tiltak skal i utgangspunktet alltid vurderes i forhold til ulykkesrisiko.

I tilknytning til planarbeidet og konsekvensutredningen skal det utarbeides en forenklet ROS-analyse. På bakgrunn av denne analysen avdekkes evt. områder hvor det er nødvendig med mer detaljert ROS-analyse, jf. veileder fra DSB.

Følgende tema vurderes som særlig aktuelle å vurdere i ROS-analysen:

- Støy (trafikk + næringsaktivitet, herunder knusing og sprengningsarbeider).
- Støv.
- Trafikksikkerhet.
- Inngjerding av området (mennesker/dyr)
- Skredfare, nærmere bestemt kartlegging av evt. steinsprang- og snøskredfare innenfor steinbruddet på eiendommen Gnr/bnr/fnr. 34/1/16.
- Fare for jord- og flomskred i tilknytning til bekken langs kommunal veg i området ved adkomstkrysset til Jordfallet masseuttak.
- Forurensing til jordbunn og grunnvann.

Støy og støv foreslås knyttet opp mot egne delutredninger i konsekvensutredningen. Videre skal det, som en del av konsekvensutredningen, vurderes om tiltaket vil medføre graving i forurenset grunn eller medføre forurensing til grunnen. Dette arbeidet gjøres i tilknytning til konsekvenser for grunnvannsforekomsten, se kapittel 6.5.

6.2 Konsekvenser for støy

Det skal dokumenteres hva slags støykilder som finnes i tilknytning til virksomhetene. Dette inkluderer støy fra knuseverk, evt. sprengningsarbeider og tungtransport.

Konsekvenser som følge av støy fra området skal spesielt vurderes i forhold til:

- Nærliggende bebyggelse.
- Verdensarvområdet knyttet til Struves meridianbue.

Evt. nattestøy vil være et særlig viktig tema. Finnmark Sand AS opplyser at driften på anlegget vil gå fra 07.00- 23.00. Unntaket kan i kortere perioder være ren uttransportering av masser i forbindelse med større bestillinger/leveranser, fortrinnsvis med tanke på utskipning via kai i Bossekop. Metoden som benyttes for støyanalysen skal beskrives. T-1442 Retningslinje for støy i arealplanlegging skal legges til grunn.

Det skal det utarbeides støysonekart for det aktuelle influensområdet og synliggjøres hvor stor del av tiden/hvor ofte berørte områder blir utsatt for støynivå over den anbefalte grensen, samt når den støvende virksomheten pågår. Evt. påvirkning på verdensarvområdet knyttet til Struves meridianbue skal også dokumenteres. Støysoner skal innarbeides i plankartet.

Eventuelle forslag til avbøtende tiltak skal utredes som del av konsekvensutredningen. Utredningen skal, av hensyn til nærliggende områders verdensarvstatus, ses i sammenheng med delutredningen for kulturminneverdier – kulturverdensarv (KUVA).

6.3 Konsekvenser for støv

Virksomheten kan medføre støv knyttet til knusing og nedmaling av masser i forbindelse med sprengning, samt i forbindelse med transport som vil skje på offentlig veg og støvdrift tilknyttet lasten av grovknust masse.

Som del av konsekvensutredningen skal det utarbeides en utredning som dokumenterer i hvilken grad støv vil være en ulempe for fastboende/hytteiere og vegetasjonen i influensområdet. Likeledes skal utredningen dokumentere om, og i hvilken grad støv evt. vil være en ulempe for verdensarvområdet knyttet til Struves meridianbue – spesielt med tanke på formidling og publikumsopplevelse.

Risikoen for at grenseverdiene i forurensningsforskriften kapittel 30 vedrørende støv fra produksjon av pukk, grus, sand og singel kan bli overskredet, må vurderes. Det vil si om steinstøv/støv/partikler fra totalaktiviteter fra virksomheten vil medføre at mengden nedfallstøv overstiger 5 g/m^2 i løpet av 30 dager ved nærmeste berørte nabo. Utredningen kan bygge på måleresultater fra andre pukkverk, da det vil være vanskelig å gjennomføre beregninger.

Eventuelle forslag til avbøtende tiltak skal utredes som del av konsekvensutredningen. Utredningen skal, av hensyn til nærliggende områders verdensarvstatus, ses i sammenheng med delutredningen for kulturminneverdier – kulturverdensarv (KUVA).

6.4 Konsekvenser for naturmangfold

Konsekvenser for naturmangfold jf. naturmangfoldloven skal utredes som en del av konsekvensutredningen. Utredningen gjøres bl.a. med utgangspunkt i kjent informasjon fra NINA Rapport 32 Masseuttak i Jordfallet, Alta kommune - Konsekvensutredning, deltema naturmiljø (Jacobsen, Bjerke). I og med at tiltaket nå også omfatter Raipas steintak og grenser mot brattere bergpartier, skal rovfuglgruppa i Vest-Finnmark konsulteres i arbeidet.

Utredningen skal blant annet settesøkelyset på sandsvale (karakterisert som VU, sårbar på rødlista) som er påvist hekkende i tilknytning til Jordfallet masseuttak. Videre må forholdet til randsonen langs Altaelva vurderes, herunder hvorvidt kantvegetasjon med sitt fugle- og planteliv langs vassdraget inklusive tilløpsbekker/elver vil kunne bli berørt.

For vurdering av verdi, omfang og konsekvens benyttes kriteriesett i Statens vegvesens håndbok V712 Konsekvensanalyser. Som grunnlag for verdivurderinger av naturmangfold benyttes videre DN-håndbok 13-2007: Kartlegging av naturtyper, Artsdatabankens Norsk rødliste for arter 2015 og Norsk rødliste for naturtyper 2018. Det skal også ses til Miljødirektoratets nye veileder om konsekvensutredninger for klima og miljøtema.

Kartlegging av biologisk mangfold vil skje gjennom å innhente kjent informasjon fra Statsforvalteren, kommunen, aktuelle instanser som NOF og SNO, eventuelle lokale ressurspersoner samt befaringer i felt.

Influensområdet fastsettes på bakgrunn av faglig skjønn. Berggrunnskart og annen relevant bakgrunnsinformasjon skal inngå som grunnlag for vurderingene. Viltforekomstene skal beskrives i forhold til forekomst, men ikke bestandsestimerest.

Eventuelle forslag til avbøtende tiltak skal utredes som del av konsekvensutredningen.

6.5 Konsekvenser for grunnvannsforekomsten

Konsekvenser for grunnvannsforekomsten skal utredes som en del av konsekvensutredningen.

Med utgangspunkt i at planområdet ligger innenfor «hensynssone nedslagsfelt for drikkevannskilde» i kommuneplanens arealdel skal utredningen spesielt sette søkelys på tiltakets evt. konsekvenser for drikkevannskilden i Englandsbogen.

For vurdering av verdi, omfang og konsekvens benyttes kriteriesett i Statens vegvesens håndbok V712 Konsekvensanalyser. Det skal hentes inn og presenteres opplysninger om områdets nåværende bruk som drikkevannskilde. Verdien av området innenfor influensområdet skal kartlegges og konsekvenser tiltaket får for drikkevannskilden i området skal vurderes.

Det skal gjøres en kort vurdering av om tiltaket påvirker potensialet for å bruke grunnvannet som fremtidig drikkevannskilde.

Videre skal funnene i konsekvensutredningen sammenlignes opp mot gjeldende restriksjonsbestemmelser for drikkevannskilden. Dette gjelder både for grustaket (Jordfallet masseuttak) og steinbruddet. Vannverkseier må konsulteres for å definere utredningsomfang, og det forutsettes god dialog gjennom utredningsprosessen.

Eventuelle forslag til avbøtende tiltak skal utredes som del av konsekvensutredningen.

6.6 Konsekvenser for kulturminneverdier – kulturverdensarv (KUVA)

Konsekvenser for kulturminneverdier – kulturverdensarv (KUVA) knyttet til Struves meridianbue skal utredes som en del av konsekvensutredningen.

For vurdering av verdi, omfang og konsekvens benyttes kriteriesett i Statens vegvesens håndbok V712 Konsekvensanalyser. Verdien av kulturverdensarvområdene skal kartlegges, og konsekvensutredningen må se på alle sider ved tiltaket og mulige konsekvenser for verdensarvverdiene, det vil si de fremragende universelle verdiene (OUV). Disse verdiene fastsettes ved innskrivningstidspunktet på verdensarvlisten og skal ikke forringes.

Aktuelle konsekvenser tiltaket får for kulturminneverdier - kulturverdensarv skal vurderes. Den totale effekten tiltakene har på verdensarvområdet og verdensarvverdiene skal kartlegges. Tiltaket skal også vurderes opp mot adkomstveien og «inngangen» til verdensarven, parkering samt vegetasjonsskjerming. Til verdensarven vil det også tilkomme buffersoner og oppsluttende verdier som vil være viktige å ivareta.

Kulturminnemyndighetene (RA/Fylkeskommune/Alta museum) må konsulteres for å definere utredningsomfang, og det forutsettes god dialog gjennom utredningsprosessen.

Utredningen skal, av hensyn til verdensarvområdet, ses i nær sammenheng med delutredningene for hhv. landskap, støy og støv. Dette skal gjøres gjennom god dialog i utredningsperioden, samt gjennom at utredningen for kulturminneverdier – kulturverdensarv må bygge på aktuelle konsekvenser som påvises i de andre, nevnte utredningene.

Eventuelle forslag til avbøtende tiltak skal utredes som del av konsekvensutredningen.

6.7 Konsekvenser for landskap

Konsekvenser for landskap skal utredes som en del av konsekvensutredningen, og det skal ses på hvilke konsekvenser tiltaket får med tanke på endringer i landskapsbildet. Både byggeskikksmessige og estetiske konsekvenser av tiltaket er av betydning. Utredning og visualisering knyttes opp mot planlagte bygg- og anlegg, samt oppbygging av nødvendig infrastruktur.

Det skal gis en beskrivelse av landskapet i planområdet og tilgrensende områder som vil bli visuelt påvirket av tiltaket. Denne beskrivelsen må også omfatte verdensarvområdet Struves meridianbue i tilknytning til fjelltoppen Lille-Raipas. Landskapet skal kartlegges etter metodikk som følger Norsk Institutt for Jord- og Skogkartlegging (NIJOS) sitt klassifiseringssystem for landskap med omtale av landskapstype, landskapskarakter og vurdering av landskapets verdi. Ellers benyttes kriteriesett i Statens vegvesens Håndbok V712 Konsekvensanalyser for vurdering av verdi, omfang og konsekvens.

Tiltakets påvirkning på landskapskarakteren skal visualiseres, beskrives og vurderes for de ulike landskapsområdene. Ved hjelp av fotorealistiske visualiseringer skal tiltakets visuelle virkninger synliggjøres fra planområdet og tilgrensende områder. I tillegg skal fjernvirkninger dokumenteres for områder opp til ca. 10 km fra viktige anleggsdeler. Det skal utarbeides fotorealistiske

visualiseringer fra et tilstrekkelig antall fotostandpunkt for å gi en realistisk og representativ fremstilling av tiltaket med tilhørende infrastruktur. Fotostandpunktene skal velges ut i samråd med Alta kommune og Kulturminnemyndighetene.

Det samlede omfanget av landskapsmessige påvirkninger og prosjektets konsekvenser skal vurderes. Utredningen skal, av hensyn til nærliggende områders verdensarvstatus, ses i nær sammenheng med delutredningen for kulturminneverdier – kulturverdensarv (KUVA) knyttet til Struves meridianbue.

Eventuelle forslag til avbøtende tiltak skal utredes som del av konsekvensutredningen.

6.8 Konsekvenser for friluftsliv

Konsekvenser for friluftsliv skal utredes som en del av konsekvensutredningen.

For vurdering av verdi, omfang og konsekvens benyttes kriteriesett i Statens vegvesens håndbok V712 Konsekvensanalyser. Utredningen skal videre basere seg på Miljødirektoratets veileder Kartlegging og verdisetting av friluftsområder. Det skal videre tas utgangspunkt i Alta kommunes oversiktskartlegging av området.

Verdien av friluftslivsområdene innenfor influensområdet skal kartlegges og konsekvenser tiltaket får for friluftslivet i området skal vurderes. Influensområdet omfatter alle friluftslivsområder som antas å bli berørt av tiltaket, herunder bruken av nærfriluftsområdet (områdenavn Englandsskogen) samt de nærliggende friluftsområdene Altaelva og Lille Raipas som begge er klassifisert som svært viktige friluftsområder.

Potensialet som fremtidig friluftsområde omtales kort.

Eventuelle forslag til avbøtende tiltak skal utredes som del av konsekvensutredningen.

6.9 Fremstilling av konsekvensutredningen og øvrige forhold

Konsekvensutredningen skal utarbeides iht. forskrift om konsekvensutredning.

Samvirke mellom forholdene nevnt i 5.1 - 5.19

Der flere forhold samlet påvirker ett område eller én virksomhet skal samvirke mellom alle forholdene knyttet til det aktuelle området/virksomheten beskrives.

Samlet konsekvens av alle tiltak

Der det er relevant skal konsekvensutredningen beskrivelse de samlede kumulative konsekvensene av alle tiltakene innenfor planområdet og øvrige tiltak i influensområdet.

Videre undersøkelser før gjennomføring, samt overvåking

Behovet for undersøkelser og tiltak med sikte på å overvåke og klargjøre de faktiske virkningene av planen etter tiltaket skal vurderes.

7 Opplegg for medvirkning og informasjon

Planarbeidet utføres etter plan- og bygningslovens bestemmelser vedrørende medvirkning jfr. kapitlene 5, 12 og 14.

Følgende aktiviteter har vært gjennomført hittil i planprosessen.

- ✓ Drøftingsmøte med Alta kommune: 24.11.2020
- ✓ Oppstartsmøte: 13.04.2021
- ✓ Arbeidsmøte med Alta kommune: 24.06.2021.
- ✓ Felles befarings med Alta kommune: 27.10.2021.
- ✓ Befaring og arbeidsmøte med Alta kommune tilknyttet konsekvensutredning drikkevann: 24.11.2021.

I tillegg har det vært jevnlig dialog opp mot kommunens saksbehandler og de valgte fagutrederne innenfor de aktuelle utredningstema.

Det presiseres at planprosessen er en åpen prosess og de som har spørsmål oppfordres til å ta kontakt med forslagsstillers kontaktperson. For at flest mulig vil få tilgang til informasjon om planarbeidet blir igangsetting av planarbeidet kunngjort i lokalavis (Altaposten), samt at planprogrammet gjøres tilgjengelig på HRP AS sin hjemmeside under høringsperioden.

7.1 Lokalbefolkningen og hjemmelshavere

Varsel om oppstart iht. pbl. § 12-8:

Berørte hjemmelshavere orienteres om planene gjennom høring av planprogrammet samt varsel om oppstart av planarbeid iht. pbl. § 12-8. Varsel om oppstart kunngjøres i avis og legges ut på HRP AS sin hjemmeside iht. pbl. § 12-8.

7.2 Offentlige instanser og sektormyndigheter

Alle berørte offentlige instanser og sektormyndigheter får tilsendt forslag til planprogram på høring samtidig som varsel om planoppstart blir kunngjort. I tillegg er det allerede gjennomført et eget drøftingsmøte med Mattilsynet den 17.01.2022 hvor både ansvarlig utreder mht. drikkevanskilden i Englandsbogen (Norconsult), Finnmark Sand AS og HRP AS deltok. Ytterlige behov for dialog med de enkelte parter vurderes etter mottatte innspill og ved behov underveis i planprosessen.

7.3 Regionalt planforum

Planprosessen har vært presentert og drøftet gjennom regionalt planforum i regi av Troms og Finnmark fylkeskommune den 20.01.2022. I regionalt planforum ble planarbeidet lagt fram for drøfting og innspill fra statlige og regionale organer og andre berørte interesser.

Det presiseres at planforum ikke skal ta avgjørelser eller mekle i plansaker.

8 Framdriftsplan

Videre arbeider med konsekvensutredning og detaljreguleringsplan kjøres parallelt med best mulig dialog mellom de ulike aktørene. I så måte påpekes det at mange nødvendige befaringer allerede ble gjennomført i løpet av feltsesongen 2021. Planprogrammet forutsettes stadfestet i løpet av mars 2023.

- Januar-februar 2022: Høring planprogram/Varsel om planoppstart
- Mars 2022: Stadfesting av planprogram.
- Mai/juni 2022: Supplerende befaringer og feltarbeid tilknyttet konsekvensutredninger og detaljregulering.
- August 2022: Konsekvensutredning ferdig.
- September 2022: Innlevering av komplett detaljregulering med konsekvensutredning.
- Oktober 2022: Politisk behandling – utlegging til offentlig ettersyn.
- Årsskifte 2022/2023: Sluttbehandling, vedtatt detaljregulering med konsekvensutredning.

Det tas sikte på at plankonsulent skal levere forslag til detaljreguleringsplan med konsekvensutredning i løpet av sommerhalvåret 2022.

9 Innspill fra offentlige myndigheter og berørte parter

Oppstart av planarbeid ble varslet samtidig som planprogrammet ble sendt på høring jfr. plan- og bygningslovens § 12-9. Varselbrev med vedlagt planprogram ble sendt ut den 07.2.2022 og kunngjort i Altaposten mandag 07.2.2022. Frist for tilbakemelding ble satt til 25.3.2022.

I forbindelse med varsel om oppstart av planarbeid og høring av planprogram har det kommet inn totalt 16 innspill. 14 av innspillene har kommet fra offentlige instanser og sektormyndigheter, hhv. Statsforvalteren i Troms og Finnmark, Troms og Finnmark fylkeskommune (2 innspill), Mattilsynet, Statnett, NVE, Avinor, Statens vegvesen, Direktoratet for mineralforvaltning (DMF), Alta museum, Alta kommune v/ kommunalteknikk, Alta kommune v/ kommuneoverlegen, Alta kommune v/ barn- og unges representant og Alta kommune v/miljø, park og idrett. De resterende 2 innspillene er kommet fra hjemmelshavere og private parter, hhv. Finnmarkseiendommen (FeFo) og Randi Holten.

Referater av uttalelsene følger nedenfor med våre kommentarer:

Statsforvalteren i Troms og Finnmark, datert 31.03.2022:

- Planen inngår i Statsforvalterens samordningsoppgave. Ordningen gir Statsforvalteren fullmakt til å samordne og eventuelt avskjære innsigelser fra statlige myndigheter.
- Statsforvalteren har på dette stadiet i planprosessen få faglige merknader, og konkluderer med at forslag til planprogram på tilfredsstillende måte angir de tema for vurdering og konsekvensutredning som tilligger Statsforvalterens ansvarsområder i plansaker. Det vises herunder til at det er konkludert med at naturmangfold, landskap, friluftsliv, vannmiljø, støv og støy vil bli utredet som en del av konsekvensutredningen til planforslaget.
- Statsforvalteren oppfordrer til at det legges til rette for en bred medvirkningsprosess. De minner om at det følger av plan- og bygningsloven § 5-1 annet ledd at «kommunen har et særlig ansvar for å sikre medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging, herunder barn og unge», og viser til Kommunal- og moderniseringsdepartements veileder «Barn og unge i plan og byggesak».
- Naturmangfoldloven sentrale prinsipper, kunnskapsgrunnlaget og miljørettslige prinsipper, skal legges til grunn ved myndighetsutøving etter naturmangfoldloven og annen lovgivning, herunder plan- og bygningsloven. Det skal fremgå av enhver beslutning som fattes ved utøving av offentlig myndighet hvordan disse prinsippene er vurdert, jf. naturmangfoldloven § 7. Dette innebærer en noe utvidet begrunnelsesplikt i forhold til det som følger av forvaltningsloven § 24 første ledd.
- FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030, og regjeringen har besluttet at målene også skal ligge til grunn for arealplanleggingen i Norge, jf. de nasjonale forventningene til

kommunal og regional planlegging. Dette krever felles innsats fra alle deler av samfunnet. Lokale og regionale aktører er viktige for å nå målene. I denne reguleringsplanen mener statsforvalteren det er mulig å vurdere hvordan planen kan bidra til reduserte klimagassutslipp, bærekraftsmål nr. 13. Norge har forpliktet seg til å redusere de nasjonale klimagassutslippene med 50-55 % innen 2030. Dette krever en rask og omfattende omstilling i alle deler av samfunnet i tråd med de statlige planretningslinjene for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning. Miljødirektoratet har utarbeidet lettfattelige regneark hvor det er mulig å beregne effekten av ulike klimatiltak. De ber om at det i planbeskrivelse tas inn en kort omtale av hvordan planen kan bidra til å nå bærekraftsmålene.

- Plan for avslutning og revegetering bør utarbeides før drift i området iverksettes. Planen bør også avklare hvem som skal utføre revegetering og når arbeidet skal være fullført etter avsluttet drift i uttaket.
- Det bes om at kommunen sender SOSI og PDF- versjonen av plankartet til kartverket på e-post planTRF@kartverket.no så snart som mulig. Kartverket vil utføre en teknisk kontroll av planen og melde eventuelle rettingsbehov. Kontrollen bør skje før høring, slik at eventuelle feil og mangler er rettet opp før plankartet sendes ut på høring. Den digitale planen lagres i en regional høringsdatabase som de statlige og regionale høringsinstansene benytter i sin saksbehandling. Dette forenkler saksbehandlingen og gir raskere og bedre høringsuttalelser.

Statsforvalteren stiller seg til rådighet for spørsmål og drøftinger i det videre arbeidet med planen.

Plankonsulentens kommentarer: Som Statsforvalteren påpeker er det konkludert med at bl.a. naturmangfold, landskap, friluftsliv, vannmiljø, støv og støy vil bli utredet som en del av konsekvensutredningen til planforslaget. Statsforvalterens innspill er forelagt Norconsult som har ansvaret for utredningene tilknyttet vannmiljø og grunnvannsføremkomsten. De skriver per e-post at «Vi tar Statsforvalterens innspill til orientering i konsekvensutredningen av vannmiljø og drikkevann».

Mht. barn og unge framkommer det av forslag til planprogram at planen vurderes til ikke å medføre vesentlige konsekvenser med tanke på barn- og unges oppvekstvilkår. Samtidig presiseres det at tiltakene likevel genererer tungtrafikk langs Strandveien og spesielt Raipasveien som også fungerer som skolevei. Disse virkningene vil bli belyst gjennom eget trafikknøttat som vedlegg til planbeskrivelsen, og det vil i samråd med planadministrasjonen bli vurdert hvorvidt dette notatets konklusjonen genererer behov for egne tiltak samt en mer omfattende medvirkningsprosess ovenfor grupper som krever spesiell tilrettelegging, herunder barn og unge.

De vil i planbeskrivelsen bli tatt inn en kort omtale av hvordan planen kan bidra til å nå FNs bærekraftsmål, og da spesielt bærekraftsmål nr. 13.

For øvrig vil Statsforvalterens innspill tas med i den videre planleggingen. Det vurderes ikke som nødvendig med endringer i planprogrammet som følge av Statsforvalterens innspill. Innspillet fra Statsforvalteren vurderes som ivarettatt.

Troms og Finnmark Fylkeskommune:

Troms og Finnmark Fylkeskommune har kommet med to innspill. Det er en kulturminnefaglig uttalelse datert 24.03.2022 (referert først nedenfor) samt en helhetlig uttalelse datert 28.03.2022.

- **Kulturarv – varsel om befaring**

Detaljreguleringsplanen nevner kulturminnet med ID 18081-1 som ligger i Askeladden kulturminnedatabase med vernestatus «Uavklart». Lokaliteten inkluderer både en knokkel som kunne stamme fra et menneske og en pilspiss fra steinalderen, potensielt fra to separate arkeologiske funnkontekster. Opplysningene stammer fra 1925 og er foreløpig for vage for å foreta en god vurdering av forholdene. Kulturminnets utstrekning og plassering ligger like utenfor plangrensa for reguleringen, men pilspissen indikerer at det kan ligge en boplass i nærheten. Troms og Finnmark fylkeskommune må derfor gjøre ei befaring før en endelig uttalelse kan gis. Befaringa vil bli gjort i løpet av barmarksperioden 2022.

Fylkeskommunen gjør oppmerksom på at kulturminnevernets uttalelsesfrist normalt er 3 mnd., med mulighet for 1 mnd. forlengelse som igjen kan forlenges ytterligere, jf. lov av 9. juni 1978 om kulturminner (Kulturminneloven), § 9. Etter kulturminnelovens § 10 skal tiltakshaver bære utgiftene for kulturminnevernets undersøkelser. Fylkeskommunen må av hensyn til planleggingen av feltesongen be om skriftlig aksept før befaringen kan gjennomføres. Fylkeskommunen gjør oppmerksom på at det skal hentes inn en egen uttalelse fra Sametinget, avdeling for kulturminner, areal og miljø, Finnmark.

- **Planprogram:**
Fylkeskommunens planfaglige vurdering av planprogram tar utgangspunkt i de konkrete punktene i plan- og bygningslovens § 4-1: formål med planarbeidet, planprosessen med frister og deltakere, opplegg for medvirkning, alternativer som vil bli vurdert, behov for utredninger. Generelt vurderes det at planprogrammet er oversiktlig, og i hovedsak inneholder de formelle kravene etter § 4-1. Planprogrammet viser på side 48 til medvirkning i planprosessen, og det legges opp til minstekravene i plan- og bygningsloven. Tiltaket berører et viktig friluftsområde, og fylkeskommunen ber derfor kommune og forslagsstiller vurdere om det behov for ytterligere medvirkningsmuligheter for lokalbefolkning og friluftinteressene. Vurderingen bør redegjøres for i planprogrammet.
- **Kulturarv – statens kulturhistoriske eiendommer:**
Fylkeskommunen påpeker at den statlig listeførte kraftledningen «Alta–Kvæningen–Nordreisa» (NVEs utvalgte kulturminner) krysser planområdet. «Ledningen Alta–Kvæningen–Nordreisa var et viktig ledd i stamledningsnett som ble bygget mellom Troms og Finnmark på 1960-tallet, og som senere ble en del av sentralnettet. Dette var den første ledningen med 132 kV spenning som ble satt i drift så langt nord i landet. Utbyggingen av Kvæningvassdragene og stamledningen mellom Troms og Finnmark var spesielt viktig for Vest-Finnmark, som i begynnelsen av 1960-årene hadde stor mangel på elektrisitet. Spørsmålene rundt byggingen av stamledningen mellom Troms og Finnmark førte til at Stortinget i 1963 vedtok at staten selv skulle bygge og eie større stamledninger.

Den etappevise utbyggingen av strekningen Alta–Kvænangen– Nordreisa over en periode på nesten 30 år gjenspeiler utviklingen innen ledningsbygging, og den gir et godt bilde på variasjonen av mastetyper»: Det er viktig det tas hensyn til kraftledningen, som er et kulturminne. Tiltak skal ikke føre til skade på verken ledninger, master eller fundamenter. Dette og traséen som helhet skal bevares. Fylkeskommunen forventer at disse hensynene tas og at dette legges til grunn i videre arbeid med reguleringsplanen.

- Kulturarv – Verdensarven Struves meridianbue

I innspill til planoppstartsmøtet i april 2021 uttrykte Troms og Finnmark fylkeskommune stor skepsis til utvidelse av massetaket og fortsatt drift av masse- og steintak, siden en utvidelse vil medføre økt aktivitet uten at de kjenner til driftsomfang og organisering. Det ble derfor stilt krav om konsekvensutredning for verdensarv (KUVA), som må se på alle sider ved tiltaket og mulige konsekvenser for verdensarvverdiene, det vil si de fremragende universelle verdiene (OUV). Disse verdiene fastsettes ved innskrivningstidspunktet på verdensarvlisten, og skal ikke forringes. Det er svært positivt at kravet om konsekvensutredning for verdensarv er imøtekommet. Troms og Finnmark fylkeskommune er i dialog med Norsk Institutt for kulturminneforskning (NIKU), som skal gjennomføre konsekvensutredningene både for landskap og for verdensarven som kulturminne.

I kap. 6.6 er konsekvenser for kulturminneverdier – kulturverdensarv (KUVA) omtalt. Fylkeskommunen er fornøyd med at den totale effekten tiltakene har på verdensarvområdet og hvordan de ulike tiltakene påvirker verdensarvverdiene skal kartlegges. Særlige utfordringer som må løses i planprosessen er adkomstveien, parkeringsplassen og «inngangen» til verdensarven. I tillegg må det foreslås avbøtende tiltak for å unngå eller redusere virkningen av masse og steintaket på verdensarven, særlig den visuelle påvirkningen, men også for støy, forurensning og eventuelle andre faktorer som kommer frem under konsekvensutredningen. Utredninger av hvordan man skal unngå forringelse av verdensarvverdiene skal gjennomføres. Bruken av området etter at utvinningsperioden er over bør også utredes, da det kan ha innvirkning på verdensarven. For verdensarven Struves meridianbue vil siktlinjene mellom punktene være viktige for å bevare sammenhengen i gradmålingsrekken. I tillegg er landskapsrommet og horisontlinjene viktige for å forstå verdensarven, fordi landskapet har spilt en avgjørende rolle i utformingen av meridianbuen. Både siktlinjene og landskapsrommet er oppsluttende verdier til verdensarven, og en forringelse av disse vil også påvirke verdensarvverdiene. Det er derfor nødvendig at konsekvensutredningen for landskap sees i sammenheng med konsekvensutredningen for verdensarven Struves meridianbue.

Fylkeskommunen savner en bredere beskrivelse av hvordan hensynet til verdensarvverdiene skal utredes i konsekvensutredningen. Fylkeskommunen vil også påpeke at utredningen skal gjøres med UNESCO-metoden, og at veilederen M- 1941 Konsekvensutredninger for klima og miljø skal benyttes ved konsekvensutredninger for verdensarv. Fylkeskommunen vil videre kommentere at Alta Museum ikke er kulturminnemyndighet, men har en sentral rolle som verdensarvsenter. Fylkeskommunen forutsetter et tett samarbeid mellom kulturminneforvaltningen, verdensarvkoordinator for Struves meridianbue og plankonsulent/kommunen i arbeidet med konsekvensutredningen. Dersom konsekvensutredningen viser at tiltakene har negativ

påvirkning på verdensarvverdiene kan det gi grunnlag for innsigelse til planen. Det samme gjelder utilstrekkelige utredninger av påvirkningen på verdensarvverdiene, mangelfull justering av detaljreguleringsplanen i henhold til det som kommer frem i konsekvensutredningen, eller at verdensarven ikke hensyntas tilstrekkelig i planen.

Under kap. 3.5 Relevant pågående planarbeid står det at det er igangsatt arbeid med å lage en forvaltningsplan for Struves meridianbue. Det foreligger allerede en forvaltningsplan for Struves meridianbue fra 2016. Det skal settes i gang et arbeid med rullering av planen i 2022. Arbeidet med en buffersoneplan for verdensarven Struves meridianbue vil iverksettes i løpet av våren 2022.

Det kommenteres i kap. 4.3. (Adkomstforhold) at eksisterende parkeringsplass til nærliggende turområde og verdensarvområdet Struves meridianbue blir noe mindre som følge av foreslått utbedring av veistandard, samt for å hensynta et kommunalt anlegg på vestsiden av vegen. Fylkeskommunen forutsetter at det settes av tilstrekkelig areal slik at parkeringsplassen kan betjene transportmidler knyttet til større grupper (busser) og individuelle besøkende.

- Tilknytning til fv. 7990 Raipasveien og trafiksikkerhet:
Planområdet har avkjørsel fra fv. 7990 Raipasveien. I 2021 var vegens ÅDT på 1300. Fartsgrensen er 60 km/t. Som vegeier og forvalter av fylkesveg, er fylkeskommunens interesser knyttet opp mot trafiksikkerhet og samferdselsarealene til fylkesvegen. På nåværende tidspunkt har de følgende innspill til planarbeidet:
  - Det bør vurderes om det er behov for et kanalisert kryss mellom Raipasvegen og Strandvegen. Dersom vegnormalene stiller krav om dette, bør det inn som rekkefølgekrav i planbestemmelsene.
  - Det må sees nærmere på avgrensningen mellom Strandvegen og Jordfallet masseuttak. Her kommer avkjørselen skrått inn på Strandvegen, noe som skaper trafikkfarlige situasjoner.
  - Behovet for utvidelse og oppgradering av parkeringsplassen som brukes ved friluftsliv og for å besøke Struves meridianbue bør vurderes, eksempelvis utformingen av avkjørselen.
- Regionale vannforvaltningsplaner og vannforskriften:
Troms og Finnmark fylkeskommune er vannregionmyndighet for Troms og Finnmark vannregion. Regional vannforvaltningsplan for Troms og Finnmark vannregion for planperiode 2022-2027 er under oppdatering og forventes godkjent av departementene våren 2022. Planen setter miljømål for alt vann, både elver, innsjøer, kystvann og grunnvann. Godkjente vannforvaltningsplaner skal legges til grunn for kommunal, regional og statlige planlegging. Vannforskriften § 4 sier at tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk tilstand og god kjemisk tilstand. Vannforskriften § 6 sier at tilstanden til grunnvann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes og balansen mellom uttak og nydannelse sikres med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god kjemisk og kvantitativ tilstand.

Vannforskriften § 16 utpeker områder som har særskilt beskyttelse. Beskyttelsen som disse områdene har, er begrunnet i hensynet til helse eller viktige naturverdier og går

utover den generelle beskyttelsen som miljømålene i vannforskriften gir. Beskyttede områder etter vannforskriften er:

- Områder utpekt eller tiltenkt til uttak av drikkevann
- Områder utpekt til beskyttelse av økonomiske betydelige arter
- Områder utpekt til rekreasjonsformål (badeplasser)
- Områder følsomme for næringsstoffer
- Områder utpekt til beskyttelse av habitater og arter

Kommunene har en viktig rolle i vannforvaltningsarbeidet, og har ansvar for å treffe vedtak om gjennomføring av tiltak innen drikkevann, avløp, overvannshåndtering, landbruksforvaltning, forurensning, med mer. Videre skal kommunen gjennom sin arealplanlegging beskytte og ivareta vannmiljøet i og langs vassdrag, innsjøer og fjorder.

Vannforekomster i planområdet:

Planområdet ligger innenfor hensynssone for drikkevannskilde til Alta by og grunnvannsforekomsten Altaelva nord. Vannforekomsten har miljømål om god kvantitativ tilstand og god kjemisk tilstand. Vannforekomsten anses som særlig viktig da drikkevannskilder er sårbare for forurensning og har høye krav til vannkvalitet. Hensynet til vannforekomsten skal vurderes som et sentralt tema i den videre konsekvensutredningen. Det er også etablert god dialog med Mattilsynet som regional sektormyndighet for drikkevann.

Planforslaget vil berøre deler av vannforekomst Altaelva Eiby bekkefelt øst.

Vannforekomsten har miljømål om god økologisk tilstand og god kjemisk tilstand.

Vannforekomsten er registret som et beskyttet område da vannforekomsten drenerer til Altaelva som både et nasjonalt laksevassdrag og vernet vassdrag. Formålet med nasjonale laksevassdrag er å gi et utvalg av de viktigste laksebestandene særlig beskyttelse. For vernede vassdrag gjelder rikspolitiske retningslinjer. De peker blant annet på at inngrep som endrer forholdene i kantvegetasjonen langs vannstrengen og i de områder som oppfattes som en del vassdragsnaturen, bør unngås.

Konsekvenser for vannforekomst Altaelva Eiby bekkefelt øst skal utredes som en del av konsekvensutredningen. Det må vurderes om planforslaget vil påvirke miljøtilstand og miljømål negativt, samt hvilke forebyggende tiltak som kan gjennomføres. Relevante forebyggende tiltak kan være bestemmelser om håndtering av overvann, hensynssoner og sikring av kantvegetasjon. Dette vil motvirke avrenning fra planområdet og erosjon i tilknytning til vannmiljøet. Slike tiltak anses også som viktig med tanke på klimaendringer. For veiledning om hvordan kommunen skal ta hensyn til vannmiljø i arealplanleggingen vises det til Miljødirektoratet sin veileder om vannmiljø i arealplanlegging.

Vurdering av vannforskriften § 12 om ny aktivitet eller nye inngrep:

Vannforskriften § 12 skal vurderes dersom ny aktivitet eller nye inngrep i en vannforekomst medfører at miljømålene ikke nås eller at tilstanden forringes.

Veiledning til bruk av vannforskriften § 12 ble oppdatert av departementene i juli 2021.

Den oppdaterte veilederen presiserer blant annet følgende:

- Det skal vurderes konkret om § 12 kommer til anvendelse, ikke bare ved enkeltvedtak og reguleringsplaner, men også ved utarbeidelse og behandling av kommune(del)plan, regional plan og statlig arealplan etter plan og bygningsloven.
- Vurderingen av § 12 bør foretas så tidlig i planprosessen som mulig. Dersom vurderingen

skjer sent, kan man risikere at den valgte lokaliseringen av et tiltak eller avbøtende løsninger er i strid med vannforskriften.

- For planer eller tiltak som skal konsekvensutredes, skal vurdering etter vannforskriften § 12 samordnes med arbeidet med konsekvensutredningen. Departementene sin veiledning til bruk av vannforskriften § 12 er tilgjengelig på internett.

Det forventes at vannforskriften og regional vannforvaltningsplan legges til grunn og vurderes i den videre prosessen, slik at tilstanden til de enkelte vannforekomstene ikke forringes og eventuelt forbedres der hvor miljømålene ikke er oppnådd og/eller det eksisterer negative påvirkninger.

- Friluftsliv:
Deler av planområdet grenser mot Lille Raipas som er kartlagt som svært viktig friluftsområde. Området er nærturterreng, og anses av kommune og lokal befolkning som svært viktig for rekreasjon og folkehelse. Det er ifølge tiltakshaver og planforslagsdokumentet parkeringsplass og adkomstvei til friluftsområdet som vil bli berørt av tiltaket. Tiltakshaver vurderer at konsekvensene for friluftsliv må utredes videre i planarbeidet. Troms og Finnmark fylkeskommune er enig i denne vurderingen. Det er viktig at tiltaket ikke forringer verdien av området sett i et friluftsperspektiv, og at aktivitet både under og etter tiltaket ikke endrer allmennhetens mulighet til å bruke området. Troms og Finnmark fylkeskommune vurderer at tiltakshaver på nåværende tidspunkt ser ut til å ivareta hensynet til områdets friluftslivsverdi og forventer at det dersom det blir aktuelt fremmes avbøtende tiltak for friluftslivet ved eventuelle negative konsekvenser, enten under arbeidet med utvidelse eller i etterkant ved uttak av steinmasser. Det bør vurderes å utvide og oppgradere adkomstvei og parkeringsplass som brukes i forbindelse med friluftslivsaktiviteter og besøk til Struves meridianbue.
- Klimautslipp og klimaendringer:
Fylkeskommunen vil minne om at man i planbeskrivelsen skal vurdere tiltakets påvirkning på klimagassutslipp og klimaendringer. Plan- og bygningsloven § 3-1 g) slår fast at «Innenfor rammen av § 1-1 skal planer etter denne lov: (...) g) ta klimahensyn gjennom reduksjon av klimagassutslipp og tilpasning til forventede klimaendringer, herunder gjennom løsninger for energiforsyning, areal og transport». Planforslaget klimatilpasningstiltak skal alltid beskrives i alle reguleringsplaner – uavhengig av planes hensikt og størrelse. Det skal redegjøres for hvilken måte planforslaget tilpasser seg de forventede klimaendringene. Oppsummer og beskriv hvilke tiltak og løsninger som tar hensyn til nåværende og framtidige klimaendringer. Avbøtende tiltak må vurderes og tas med i bestemmelser.
- SOSI:
Ved høring av planforslag ber fylkeskommunen om at SOSI-fil og PDF inkl. tegnforklaring av plankartet sendes Kartverket på e-post; planTRF@kartverket.no. Kartverket utfører en teknisk kontroll av planen og melder ev. rettingsbehov tilbake til kommunen. Kontrollen bør skje før høring, slik at eventuelle feil og mangler er rettet opp før plankartet sendes ut.
- Fylkeskommunen ønsker lykke til med planarbeidet.

Plankonsulentens kommentarer: Troms og Finnmark fylkeskommunes varsel om befaring tilknyttet kulturminner tas til etterretning og tilsendte betalingsakseptskjema er fylt ut og signert av tiltakshaver og returnert til fylkeskommunen. Fylkeskommunens kulturminnefaglige uttalelse er videre forelagt Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU) som har ansvaret for utredningene tilknyttet kulturminneverdier – kulturverdensarv (KUVVA) og landskap. De påpeker at «vi tar Kulturminnefaglig uttalelse – Arkeologi – Vedrørende oppstart av detaljregulering for Jordfallet massetak og Raipas steintak, Alta kommune – Varsel om befaring til orientering. Alta er et område rikt på spor etter fortidig aktivitet og vi anser det som sannsynlig at befaringen vil kunne avdekke hittil ukjente automatisk fredete og andre kulturminner. Utredningen Detaljreguleringsplan tilknyttet utvidelse av Jordfallet massetak og Raipas steintak i Alta, Troms og Finnmark. Konsekvenser for verdensarv tilknyttet Struves meridian og landskap vil ikke kunne hensynta eventuelle resultater fra befaringen ettersom utredningen ferdigstilles før befaringene gjennomføres».

Innspilletts avsnitt om "Kulturarv – statens kulturhistoriske eiendommer" hvor fylkeskommunen påpeker at den statlig listeførte kraftledningen «Alta–Kvænangen–Nordreisa» (NVEs utvalgte kulturminner) krysser planområdet, var en ny opplysning for både planmyndighet, forslagsstiller og plankonsulent. Statnett har sågar et konsesjonsvilkår om at denne linja skal fjernes. Planarbeidet kan ikke både legge til rette for at konsesjonsvilkårene oppfylles og at samme kraftledning (som kulturminne) ivaretas, noe både Alta kommune, fylkeskommunen og Statnett er informert om. Det forventes her en prosess initiert av myndighetene, noe som er bekreftet fra fylkeskommunen per telefon. Mht. planarbeidet har denne kraftledningen liten betydning mht. KU-utredninger og videre planarbeid. Likevel må kraftledningens framtidige status innenfor planområdet avgjøres i løpet av planprosessen. Som følge av denne nye informasjonen er det foreslått et nytt avsnitt i planprogrammets kap. 2.10 Kultur- og naturminner.

Som følge av dialog med ulike instanser i forbindelse med denne linja mottok vi den 03.05.2022 følgende e-post fra Håkon Kreilingen i Troms- og Finnmark fylkeskommune: «Etter en oppklaring fra NVE kommer det frem at deler av den omtalte ledningen som krysser planområdet skal rives. Som Olsen tidligere informerte om, vil Statnett sannsynligvis dokumentere ledningen i forbindelse med dette. Med denne oppklaringen som utgangspunkt kan en nå se bort ifra avsnittet i fylkeskommunens uttalelse med overskriften: Kulturarv – statens kulturhistoriske eiendommer for Detaljreguleringen - Raipas steintak Jordfallet. Vi minner imidlertid om at gjenværende del av ledningen fortsatt er listeført og at dette bør tas med i eventuelle andre planarbeider».

Tiltaket berører som nevnt et viktig friluftsområde, og friluftsliv skal konsekvensutredes som en del av konsekvensutredningen. Av den grunn er det bl.a. gjennomført en egen medvirkningsbit av Norsk institutt for naturforskning (NINA) som har ansvaret for denne friluftslivsutredningen. Det er lagt opp til intervjuer med alle relevante aktører og interessenter som antas å bli berørt av tiltaket mht. friluftsliv, herunder representanter for den uorganiserte bruken av de som bor i nærområdet. Det vil i samråd med NINA og planmyndighet bli vurdert hvorvidt det er behov for ytterligere medvirkning av hensyn til friluftslivet. Det er ikke mottatt et eneste innspill til planprogrammet fra lag/foreninger eller privatpersoner som spesifikt berører tilgangen til selve friluftsområdet. Dog har statlige og regionale instanser (herunder fylkeskommunen) pekt på at det bør vurderes å utvide og oppgradere adkomstvegen samt parkeringsplassen til friluftsområdet (og verdensarvområdet).

Fylkeskommunens innspill er forelagt Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU) som har ansvaret for utredningene tilknyttet kulturminneverdier – kulturverdensarv (KUVA) og landskap. De skriver per e-post at «innholdet i innspillene fra Fylkeskommunen og Verdensarvkoordinator er for en stor del kjent for NIKU gjennom møter og samtaler med Gerd Valen og Kristin Foosnæs. Innspillene peker på det også vi oppfatter som sentrale momenter og viktige hensyn å ivareta mht. det planlagte tiltaket og verdensarvverdiene tilknyttet Struve. Utredningen vil, etter hva vi kan se, svare på de problemstillingene som tas opp i innspillene. Et unntak vil imidlertid være Fylkeskommunens ønske om utredning av bruken av området etter utvinningsperioden er over. Dette er et nytt moment for oss. Vår endelige vurdering av påvirkning på og konsekvenser for landskap og oppsluttende verdier, herunder siktlinjer vil fremgå av utredningen. Vurderingene vil baseres på tilgjengelig datagrunnlag, herunder befarings, visualiseringer samt Norconsults utredningsarbeid. Med utgangspunkt i en foreløpig vurdering kan vi imidlertid si at det særlig er adkomsten/inngangen til verdensarven vi ser som særlig problematisk. Vi vil ha fokus på en god redegjørelse for utredningens metodiske tilnærming (UNESCO og M-1041) for slik å sørge for at det fremgår klart hva som ligger i disse, eventuelle tilpasninger av metodikk og hva det innebærer for vurderingene, herunder også hvilke begrensninger tilnærmingene har. Dette gjelder bl.a. metodikk for KUVA mht. til avbøtende tiltak som vektlegges av både Verdensarvkoordinator og Fylkeskommune. Her vil det gjøres et arbeid for å imøtekomme kulturminnemyndighetenes og verdensarvkoordinators krav om avbøtende tiltak. Vi vil bruke innspillene og det som der er relevant for NIKUs arbeid for å videre sikre at vi i utredningen får med det som Verdensarvkoordinator og Troms og Finnmark fylkeskommune er opptatt av. Det er avtalt at Gerd Valen og Kristin Foosnæs får mulighet til å kommentere og komme med innspill til utredningen før endelig ferdigstilling og overlevering oppdragsgiver».

Det påpekes at det bør vurderes om det er behov for et kanalisert kryss mellom Raipasvegen og Strandvegen, samt at dersom vegnormalene stiller krav om dette, bør det inn som rekkefølgekrav i planbestemmelsene. Det er satt av plass til et kanalisert kryss når detaljregulerings avgrensning ble satt før varsel om planoppstart, og den videre planprosessen vil avdekke dette behovet. Det er allerede utarbeidet en foreløpig skisse som viser utkast til oppgradering av Strandvegen, herunder justert adkomst til Jordfallet masseuttaket. En oppgradering av den kommunale vegen vil berøre parkeringsplassen tilknyttet besøk av friluftsområdet / verdensarvområdet, men det er satt av areal slik at denne parkeringsplassen også kan oppgraderes og evt. utvides etter behov.

Vannforskriften og regional vannforvaltningsplan blir lagt til grunn og vurdert i den videre prosessen, slik fylkeskommunen ber om. Dette blir ivaretatt av Norconsult som har ansvaret for utredningene tilknyttet vannmiljø og grunnvannsforekomsten.

Ellers vil tiltakets påvirkning på klimagassutslipp og klimaendringer bli vurdert gjennom planbeskrivelsen. Det vises her også til plankonsulentens kommentarer til innspillet fra Statsforvalteren.

Mattilsynet, datert 0528.3.2022:

- Mattilsynet var i et formøte om KU den 17.01.22 og deltok på regionalt planforum den 20.01.22.

- Konsekvensutredningen skal inkludere det visuelle landskapet. For Mattilsynet er det viktig at også det som ikke er synlig blir utredet. Det er viktig å undersøke mektigheten av den umetta sonen og dens filtreringsevne innenfor planområdet. Dette for å ikke fjerne for mye masser etter hvert som uttaket beveger seg sørover og grunnfjellet kommer nærmere og nærmere. Mattilsynet anser at tilstrekkelig antall meter umetta sone er viktigere å forholde seg til enn at tiltakshaver skal holde seg på kote 45. Dette gjelder både mektigheten ned til grunnvann og til grunnfjell. Mattilsynet ønsker derfor at dette blir med i utredningen.
- NGU omtaler avsetningen i sine dokumenter som «en elveavsetning», ikke «morenerygg» slik dere gjør.
- I forslag til planprogram kapittel 2.11 står det at tiltakshaver ikke har kjennskap til eksisterende grunnforurensning innenfor planområdet. Det må jo være feil siden det har vært asfaltverk der i mange år, samt at arbeidere i planområdet har fortalt til Mattilsynet at de pleide bare å tømme ut kjemikalier der «i gamledager.»
- I kapittel 4 står det at Finnmark Sand «stadig opplever større etterspørsel etter fast fjell, samtidig som det er noe stein i dagen i området». Og det presiseres at «intensjonen er uttak av grus- og steinmasser». Det å skyte i fjell og ta ut steinmasser er noe helt annet enn å ta bort løsmasser. For det første betyr det at stedet ikke har mer løsmasser som kan filtrere overflatevann. For det andre kan det oppstå sprekkdannelse i fjellet som kan være uheldig for grunnvannet og dermed drikkevannskvaliteten. Mattilsynet er ikke kjent med at noen tidligere utredninger har tatt høyde for en slik aktivitet i planområdet (bortsett fra Raipas steintak). De stiller seg skeptiske til at Finnmark Sand også skal begynne med steinuttak, og dette er helt nytt for dem. Mattilsynet forventer at steinuttaket utredes særskilt i konsekvensutredningen (både geografisk plassering, metode og omfang), slik at de kan ta stilling til om det kan påvirke drikkevannet.

Plankonsulentens kommentarer: *Mattilsynets innspill er forelagt Norconsult som har ansvaret for utredningene tilknyttet vannmiljø og grunnvannsføremkomsten. De skriver per e-post at «vi tar Mattilsynets innspill til orientering, og tar med oss forslag om å sette en grense for tilstrekkelig antall meter umettet sone over grunnvannsspeilet fremfor å sette en kotegrense. I tråd med Mattilsynets ønske, vil effekten av nytt uttak av fjell, utover det som tas ut ved Raipas steintak, på grunnvann og drikkevann utredes særskilt». Tiltakshaver opplyser videre at det skal undersøkes hvor fjellet er mht. et evt. steinuttak på eiendommene til Alta Lastebilentral Eiendom AS. Dersom et uttak blir aktuelt, vil det selvsagt utredes og beskrives hvor uttak av fjell vil foregå.*

Det er korrekt som det står i forslag til planprogram at tiltakshaver ikke har kjennskap til eksisterende grunnforurensning innenfor planområdet. Dette er også undersøkt spesifikt, og det er ikke avdekket forurenset grunn innenfor området. Det vises til rapporten «Vurdering av asfaltfabrikks påvirkning av grunnvannsføremkomst i Alta», datert 04.09.2013 (Reinertsen AS).

Innspillet tas til orientering. Det vurderes ikke som nødvendig med endringer i planprogrammet som følge av innspillet.

Statnett, datert 30.3.2022:

- Statnett oppgir innledningsvis de transmisjonsnettanlegg i Alta kommune de eier og drifter følgende. Ellers er Statnett i ferd med å bygge 420 kV-ledningen Skillemoen – Skaidi med planlagt spenningssetting på slutten av året 2022. De gjør oppmerksom på at det innenfor planområdet må tas nødvendige hensyn til drift og utvikling av anleggene.
- Planområdet berører eksisterende 132kV-ledning Alta – T_Stormyra (Kvæningen, L1). Ledningen er bygget og drives i medhold av særskilt anleggskonsesjon gitt av NVE, jf. energiloven § 3-1 første ledd. Anlegg bygget i medhold av anleggskonsesjon er i all hovedsak unntatt fra plan- og bygningslovens bestemmelser, og for slike anlegg kan det derfor ikke vedtas planbestemmelser eller vilkår som del av reguleringsplan for andre tema. Transmisjonsnettledninger skal derfor ikke inntegnes som et planformål i reguleringsplan. Anleggene skal i stedet innarbeides i plankartet som hensynssone med SOSI-kode H740 (båndlegging etter energiloven) og tilhørende reguleringsbestemmelser (plan- og bygningsloven § 11-8 d) / § 12-6). Statnett ber om at følgende reguleringsbestemmelse knyttes opp mot hensynssonen for transmisjonsnettanleggene: *«Det er ikke tillatt med ny bebyggelse innenfor hensynssonen. Alt anleggsarbeid og alle tiltak i terrenget innenfor hensynssonen skal på forhånd avklares med ledningseier»*. Hensynssonen bør være identisk med ledningsanleggets byggeforbudsbelte. Byggeforbudsbeltet tilhørende transmisjonsnettledningen Alta - T_Stormyra (Kvæningen, L1) er totalt 30 meter bredt, 15 meter målt horisontalt til hver side fra senter av ledningen.
- Ifølge konsesjonsvilkårene skal 132kV-ledningen Alta – Kvæningen (Alta – Skillemoen) L1 rives senest 2 år etter at ny ledning mellom Skillemoen og Skaidi er satt i drift på enten 132 kV eller 420 kV. Dersom ledningen settes i drift i slutten av 2022, så må ledningen rives innen 2025. Etter at den nye ledningen mellom Skillemoen og Skaidi er satt i drift, må Alta Kraftlag bygge sin T-avgreining på denne ledningen om til egen avgang fra Skillemoen. Først når dette er gjort kan 132kV-ledningen Alta – Kvæningen (Alta – Skillemoen) L1 rives og det berørte området kan frigis i sin helhet. Arbeidet med rivning er foreløpig planlagt å foregå på sommeren/ høsten 23, men Statnett vil understreke at planene kan endres.
- Frem til ledningen er revet og området er fristilt i sin helhet, vil Statnett understreke at det ved planlegging og gjennomføring av varslet tiltak er særlig viktig at følgende forhold ivaretas:
  - Geologiske undersøkelser: For å sikre stabilitet på mastefundament må tiltakshaver iverksette geologiske undersøkelser. Disse skal utføres av kvalifisert fagpersonell. Undersøkelsene skal legges til grunn for en geologisk rapport som dokumenterer stabilitet på fjellet/grunn, videre at stabiliteten kan opprettholdes både gjennom driftsfasen og videre ut ledningens levetid. Kostnader til undersøkelser og utarbeidelse av rapport dekkes av tiltakshaver. Gjennomførte undersøkelser og dokumentasjon fritar likevel ikke tiltakshaver fra ansvar for en eventuell skade som påføres transmisjonsnettanlegget som følge av tiltaket.
  - Adkomst: Statnett skal ha uhindret adkomst til mastepunkt og ledningstrasè. Videre skal det omkring masten være tilstrekkelig med plass til utførelse av nødvendig drift og

vedlikehold, herunder bruk av anleggsmaskiner.

- Rystelser: Sprengningsarbeider og virksomhet i massetaket må ikke påføre ledningsanlegget skade. Transmisjonsnettet er ømfintlig for vibrasjoner, og har derfor fastsatt grenseverdier for vibrasjoner på konstruksjoner som kan påvirkes. Grenseverdien for transmisjonsnettanlegg er satt til 20 mm/sek på mastevanger og 30 mm/sek på fundament. Tiltakshaver er ansvarlig for at grenseverdiene overholdes, og må sørge for at det monteres rystelsesmålere som overvåker transmisjonsnettanlegget. Resultatene må kunne dokumenteres og kontrolleres og kostnadene forbundet med målingene må dekkes av tiltakshaver.

- Støv: Støv på transmisjonsnettanlegg kan medføre kortslutning og utfall. Det må derfor iverksettes tiltak når virksomheten medfører støv med vindretning mot transmisjonsnettanlegg.

- Jording: Ut ifra alle fire betongfundamenter er det jordinger som går fra masten og ut i terrenget. Lengden på jordingene varierer fra 30 til 50 meter. Jordinger må ikke skades og evt. arbeid på jordinger skal utføres av Statnett-personell (eks. omlegging, skjøting etc.). Kostnader til slikt arbeid må dekkes av tiltakshaver.

- Det må ikke iverksettes tiltak som medfører forringelse av adkomst til Statnetts anlegg. Det må heller ikke gjøres inngripen i terrenget som medfører endring av overdekningen over jordkabler, skade på mastejording eller oppfylling av terrenget som medfører redusert høyde opp til luftledningsanlegg. Arbeid nært spenningsatt anlegg, for eksempel sprengningsarbeid, anleggsarbeid og skogsarbeid, må skje på en måte som ikke gir fare for skade på personell eller Statnetts ledninger, maskiner og utstyr. Det er en varslingsplikt for slikt arbeid dersom det skal foregå nærmere enn 30 meter målt horisontalt fra nærmeste strømførende line. Statnett skal da kontaktes seinest 6 uker før planlagt oppstart av arbeidet, slik at befaring kan gjennomføres og avtale om aktuelle sikkerhetstiltak kan inngås. Det vises ellers til veiledning på Statnett sin hjemmeside, samt publikasjonen "Anleggsmaskiner og elektriske anlegg" som finnes der. Statnett ber om at den sistnevnte publikasjonen følger det videre planarbeidet da denne illustrerer grunnlaget for Statnett sitt HMS-arbeid ved ledninger og kabler som er spenningsatt.
- Statnett ber om at ROS-analyse for planen/tiltaket gjennomføres med hensyn til transmisjonsnettet som kritisk infrastruktur. Analysen må behandle både gjennomføring og ferdig bygget anlegg.

Plankonsulentens kommentarer: ROS-analysen vil bli vurdert opp mot transmisjonsnettet som kritisk infrastruktur slik Statnett ber om. For øvrig påpekes det at Jordfallet masseuttak allerede har et langt naboskap med Statnetts eksisterende linjer, og at de har rutiner iht. det Statnett skriver i sin uttalelse.

Statnett viser til at ifølge konsesjonsvilkårene skal 132kV-ledningen Alta – Kvæningen (Alta – Skillemoen) L1 rives senest 2 år etter at ny ledning mellom Skillemoen og Skaidi er satt i drift på enten 132 kV eller 420 kV. Samtidig har vi mottatt innspill fra Troms- og Finnmark fylkeskommune som påpeker at den statlig listeførte kraftledningen «Alta–Kvæningen–Nordreisa» (NVEs utvalgte kulturminner) krysser planområdet. Videre skriver fylkeskommunen at tiltak ikke skal føre til skade

på verken ledninger, master eller fundamenter. Dette og traséen som helhet skal bevares. Planarbeidet kan ikke både legge til rette for at konsesjonsvilkårene oppfylles og at samme kraftledning (som kulturminne) ivaretas, noe både Alta kommune, fylkeskommunen og Statnett er informert om. Det forventes her en prosess initiert av myndighetene, noe som er bekreftet fra fylkeskommunen per telefon. Mht. planarbeidet har denne kraftledningen liten betydning mht. KU-utredninger og videre planarbeid. Likevel må kraftledningens framtidige status innenfor planområdet avgjøres i løpet av planprosessen. Innspillet fra Statnett tas til orientering, og vil tas med i den videre planleggingen. Som følge av denne nye informasjonen er det foreslått et nytt avsnitt i planprogrammets kap. 2.8 Teknisk infrastruktur i tilknytning til underkapittel om strøm.

Det vurderes ikke som nødvendig med endringer i planprogrammet som følge av innspillet fra Statnett.

NVE, e-post datert 25.03.2022:

- Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er nasjonal sektormyndighet med innsigelseskompetanse innenfor saksområdene flom-, erosjon- og skredfare, allmenne interesser knyttet til vassdrag og grunnvann, og anlegg for energiproduksjon og framføring av elektrisk kraft. NVE har også ansvar for å bistå kommunene med å forebygge skader fra overvann gjennom kunnskap om avrenning i tettbygde strøk (urbanhydrologi). NVE gir råd og veiledning om hvordan nasjonale og vesentlige regionale interesser innen disse saksområdene skal tas hensyn til ved utarbeiding av arealplaner etter plan- og bygningsloven (pbl). NVE vil prioritere å gi konkrete innspill og uttalelser til reguleringsplaner der det bes om faglig bistand til konkrete problemstillinger.
- NVEs kartbaserte veileder for reguleringsplan er en veileder som leder brukeren gjennom alle NVEs fagområder og gir brukeren verktøy og innspill til hvordan NVEs tema skal ivaretas i reguleringsplanen. NVEs innspill er at dere går gjennom denne kartbaserte veilederen og bruker den i planarbeidet. Forslagstiller har ansvar for at disse interessene blir vurdert i planarbeidet. Vi anbefaler også at deres internettsider for arealplanlegging benyttes. Der er informasjonen og veiledningen lagt opp etter plannivå, <https://www.nve.no/arealplanlegging/>. På NVEs internettsider finnes det også koblinger til veiledere og verktøy. Det ligger også mye arealinformasjon på NVEs kartløsninger.
- Kommunen må vurdere om planen ivaretar nasjonale og vesentlige regionale interesser, jf. NVEs veileder 2/2017 Nasjonale og vesentlige regionale interesser innen NVEs saksområder i arealplanlegging. Dersom planen berører NVEs saksområder, skal NVE ha tilsendt planen ved offentlig ettersyn. I plandokumentene må det gå tydelig fram hvordan de ulike interessene er vurdert og innarbeidet i planen. NVE prioriterer å gi innspill og uttalelser til reguleringsplaner der det bes om faglig bistand til konkrete problemstillinger. Alle relevante fagutredninger innen NVEs saksområder må være vedlagt planer som sendes på høring til NVE.

Plankonsulentens kommentarer: Innspillet fra NVE tas til orientering, og vil tas med i den videre

planleggingen. Det vurderes ikke som nødvendig med endringer i planprogrammet som følge av innspillet.

Statens vegvesen, datert 24.03.2022:

- Statens vegvesen har ansvar for at føringer i Nasjonal Transportplan (NTP), Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, vegnormalene og andre nasjonale og regionale arealpolitiske føringer blir ivaretatt i planleggingen. Statens vegvesens samfunnsansvar er «å utvikle og tilrettelegge for et effektivt, tilgjengelig, sikkert og miljøvennlig transportsystem». Vegvesenet uttaler seg som forvalter av riksveg på vegne av staten, og som statlig fagmyndighet med sektoransvar innenfor vegtransport. Statens vegvesen sitt sektoransvar for vegnettet betyr at Statens vegvesen har et overordnet ansvar for trafiksikkerhet, klima og miljøhensyn og helhetlig bypolitikk ivaretas i alle planforslag som berører samferdsel. Dette gir vegvesenet rett til å stille krav til både statlige, fylkeskommunale og kommunale vegger, gater og løsninger for gående og syklende.
- Statens vegvesen ber om at det planlegges for trafiksikre løsninger innenfor planområdet. Det anbefales at Statens vegvesen sine vegnormaler brukes i dette arbeidet. Ut over dette har vegvesenet ingen merknader til oppstartsvarselet.

Plankonsulentens kommentarer: Innspillet fra Statens vegvesen tas til orientering, og vil tas med i den videre planleggingen. Det vurderes ikke som nødvendig med endringer i planprogrammet som følge av innspillet.

Direktoratet for mineralforvaltning (DMF), datert 24.03.2022:

- DMF er statens sentrale fagmyndighet ved forvaltning og utnyttning av mineralske ressurser, og skal bidra til størst mulig verdiskaping basert på en forsvarlig og bærekraftig utvinning og bearbeiding av mineraler. DMF forvalter mineralloven, og har i tillegg et særlig ansvar for at mineralressurser blir ivaretatt i saker etter plan- og bygningsloven. Sentrale mål i mineralforvaltningen er å sikre tilgangen til mineralressursene i framtida og å hindre at viktige forekomster båndlegges av arealbruk som utelukker framtidig utnyttelse.
- Uttak av mineralressurser utgjør i mange tilfeller omfattende inngrep. Regulering bidrar til å sikre åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter, der det legges vekt på langsiktige løsninger og beskrivelse av konsekvenser for miljø og samfunn jf. plan- og bygningslovens formålsbestemmelse § 1-1. Gjennom reguleringen legges forutsigbare rammer for den framtidige råstoffutvinningen. Vår generelle anbefaling er at denne type tiltak bør ha reguleringsplan, og området hvor det skal drives uttak bør avsettes med arealformålet råstoffutvinning. En mineralressurs er en ikke-fornybar naturressurs som kun kan tas ut der den naturlig forekommer. Det er viktig at ressursene utnyttes så optimalt som mulig, det vil si både i volum og kvalitet.

- Planområdet omfatter forekomstene Jordfallet-Sandtak Raipas og Raipas steinbrudd i ressursdatabasen til Norges geologiske undersøkelse (NGU). Forekomstene er vurdert til å ha henholdsvis regional og lokal betydning som byggeråstoff. Planprogrammet viser til forekomstens vurdering og omtale i databasen. Adkomstvegen til planområdet berører grusforekomsten Englandsbogen, vurdert av NGU til å ha liten betydning som byggeråstoff. Ressurskartet viser at forekomstområdet for Jordfallet er større enn foreslått planområde. Drift av uttaket bør derfor skje på en slik måte at muligheten for fremtidig utvidelse ikke blir begrenset. DMF forventer at innhentet informasjon om forekomstene blir tatt inn og redegjort for i planbeskrivelsen.
- Plandokumentene bør inneholde et estimat av totalt volum for hvert av uttakene, med et estimat om levetid gjennom en redegjørelse for antatt årlig uttak. Planen bør også inneholde en vurdering om massenes egnethet til ulike bruksområder og kvalitetsvariasjoner. Det foreligger allerede noe relevant bakgrunnsinformasjon i planprogrammets kapittel 4 som bør innarbeides i planbeskrivelsen, og ligge til grunn for utforming av bestemmelsene. Uttakenes marked på kort og lang sikt er etter DMF sin vurdering godt belyst i planprogrammet. Omtalen av markedene bør videreføres i plandokumentene når reguleringsplanen kommer til høring og offentlig ettersyn.
- Planbeskrivelsen redegjør for intensjonen om å ta ut fast fjell innenfor begge uttaksområdene. I den forbindelse bør det gjøres rede for de geologiske strukturene i området som vil ha betydning for utformingen av planen og rammer som reguleringsplanen skal ivareta, dersom det ses som relevant for utformingen av uttaksområdet i planen. Dette kan omfatte oppsprekingsgrad, sprekkenes strøk/fall og diskontinuiteter (sprekkesoner) i bergarten med tanke på hvordan reguleringsplanen skal tilrettelegge for et forsvarlig og hensiktsmessig uttak av ressursene.
- Planen skal legge til rette for regulering av uttak av grus og fjellmasser i to ulike uttak. Dette kan bety at plan og bestemmelser må utformes noe ulikt for de forskjellige uttakstypene. DMF forventer at det er en helhetlig tanke og vurdering av denne problemstillingen i det videre planarbeidet.
- Drift, sikring og avslutning av masseuttak reguleres av mineralloven med forskrifter og gjennom eventuelle vilkår satt av DMF. Driftsplan for masseuttaket skal godkjennes av DMF i forbindelse med tildeling av konsesjon. Driftsplanen skal som et minimum oppfylle kravene som følger av DMF sine driftsplanveiledere, revidert mars 2021. Se DMF sine veiledere for utarbeiding av driftsplan for fast fjell og for løsmasser, for mer informasjon: <https://www.dirmin.no/driftsplanveileder>. Tiltakshaver skal i tillegg rette seg etter øvrige krav, bestemmelser og retningslinjer gitt i medhold av annet lovverk, herunder bestemmelser i reguleringsplanen.
- Arealavklaringen for masseuttaket skal gis i reguleringsplanen, og gjennom reguleringsbestemmelsene kan det blant annet settes ytre grense for uttaket, tidsbegrensning og etterbruk. Formålet med reguleringsbestemmelsene bør gå klart frem i planbeskrivelsen. Reguleringsbestemmelser bør ikke gis på en slik måte at de binder opp drifta og avslutningen av masseuttaket. Reguleringsbestemmelser må gjennom en ny behandling ved behov for endring, eventuelt at tiltakshaver søker om dispensasjon fra

bestemmelser som er i konflikt med driftsplanen. Et masseuttak har ofte et livsløp som går over flere tiår. En driftsplan er et dynamisk verktøy for tiltakshaver, og skal kunne endres i takt med løpende bergfaglige vurderinger og andre driftsrelaterede forhold. Vesentlige endringer av driftsplanen skal godkjennes av DMF.

- Samlet uttak på mer enn 10 000 m³ masse krever konsesjon før drift kan starte, jf. mineralloven § 43. Søknad skal sendes til DMF. Berørte parter og lokale myndigheter vil høres før konsesjon eventuelt gis. DMF anbefaler at forholdet til mineralloven tas inn i reguleringsbestemmelsene, på følgende, eller lignende, måte: *«Drift skal skje i henhold til bestemmelser i mineralloven med gjeldende forskrifter, samt i vilkår i tillatelser etter loven. Direktoratet for mineralforvaltning er myndighet etter loven.»*
- Jordfallet masseuttak fikk tildelt driftskonsesjon fra DMF 16. november 2020. Planen skal tilrettelegge for utvidelse av masseuttaket. DMF minner om at utvidelse av uttak krever ny driftskonsesjon.
- Raipas steintak har tildelt driftskonsesjon fra DMF gjeldende fra 12. juni 2018. Planprogrammet redegjør for at det ikke planlegges utvidelse av uttaket. Dersom reguleringsplanen ikke legger opp til endring eller utvidelse av driften vil det ikke utløses krav om ny driftskonsesjon.
- DMF kan ikke se at sikring av uttaksområdet er ivaretatt i vedtatt reguleringsplan for Jordfallet. Masseuttak med bratte skrenter kan utgjøre en fare for omgivelsene. Den som driver masseuttak som omfattes av mineralloven er ansvarlig for å sikre uttaksområdet. Det er derfor viktig at det i reguleringsplanen settes av tilstrekkelig areal rundt begge uttakene for sikringstiltak, og for tilsyn og vedlikehold av disse. Vedtatt reguleringsplan for Jordfallet har regulert vegetasjonsskjerm rundt uttaket. DMF ber om at det i det videre planarbeidet vurderes hvordan skjerming ivaretas videre for begge uttakene. Innsyn fra boliger og ferdselsårer bør unngås der det er mulig. En vegetasjonsskjerm kan bidra til å redusere støy og støvpåvirkning, og i tillegg ha en estetisk funksjon. Det er viktig at det settes av tilstrekkelig areal til skjermingsformålet. Vi anbefaler at skjermingstiltak ikke legges oppå, men ved siden av uttaksområdet, da det ikke skal foretas uttak i områder avsatt til skjermingstiltak. Etterbruk av området og krav til utforming av arealet etter avsluttet uttak bør fastsettes i reguleringsplanen, slik at driften kan planlegges deretter.
- DMF anbefaler at etterbruk av uttaksområdet fastsettes gjennom bestemmelser til arealformålet råstoffutvinning på følgende, eller tilsvarende måte: *«Etter endt uttak og opprydding, skal arealet istandsettes til arealbruken (skogbruk). Arealformålet skal ved endt istandsettingsarbeid endres fra råstoffutvinning til (LNFR – skogbruk)»*. Eksempel på arealbruk og formål er her i (klammer). Det er viktig at kommune og tiltakshaver vurderer hvordan området skal utformes etter drift og hvilket formål området skal tilbakeføres til. Hvordan avslutningen av uttaksområdet skal foregå og hva slags arealformål uttaket skal istandsettes til, gir god kobling til DMF sin behandling av søknad om driftskonsesjon. Se også vår veileder: *«Krav og hensyn til fysiske omgivelser ved forvaltning og bruk av mineralressurser»*: <https://dirmin.no/regelverk/veiledere> .

- For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se DMF sin hjemmeside www.dirmin.no. Her finnes også DMF sin digitale kartløsning, som er et nyttig verktøy for oppdatert informasjon om mineraluttak, bergrettigheter m.m., supplert med relevante kartdata fra andre etater.

Plankonsulentens kommentarer: Som DMF kommenterer, er en mineralressurs er en ikke-fornybar naturressurs som kun kan tas ut der den naturlig forekommer. Det er viktig at ressursene utnyttes så optimalt som mulig, det vil si både i volum og kvalitet. Dette må ses opp mot hensynet til drikkevannskilden, og målsetningen er at utredningsarbeidet vil skape en god balanse mellom utnyttelse av mineralressursene og hensynet til grunnvannskilden.

DMF viser til at planen skal legge til rette for regulering av uttak av grus og fjellmasser i to ulike uttak, noe som betyr at plan og bestemmelser må utformes noe ulikt for de forskjellige uttakstypene. Det bekreftes at det søkes en helhetlig tanke og vurdering av denne problemstillingen i det videre planarbeidet.

DMF sin anbefaling om at forholdet til mineralloven tas inn i reguleringsbestemmelsene vil bli imøtekommet i den videre planprosessen. Både Jordfallet masseuttak og Raipas steintak har gjeldende driftsplaner.

Som DMF er inne på, har Raipas steintak har tildelt driftskonsesjon fra DMF gjeldende fra 12. juni 2018, og det planarbeidet utløser ikke krav til ny konsesjon fordi det ikke legges opp til utvidelse av uttaket.

Også Jordfallet masseuttak har tildelt driftskonsesjon fra DMF gjeldende fra 16. november 2020. Her utløser planarbeidet utløser krav til ny konsesjon fordi det legges opp til utvidelse av uttaket.

Videre bekreftes det at det i planarbeidet vil bli satt av tilstrekkelig areal rundt begge uttakene for sikringstiltak, og for tilsyn og vedlikehold av disse. Det vil også bli vurdert hvordan vegetasjonsskjerming ivaretas videre for begge uttakene.

Avslutningsvis vil etterbruk av området og krav til utforming av arealet etter avsluttet uttak bli fastsatt i reguleringsplanen.

Innspillet fra DMF tas til orientering, og vil bli vurdert i den videre planleggingen. Det vurderes ikke som nødvendig med endringer i planprogrammet som følge av innspillet.

Avinor, datert 10.03.2022:

- Det er utarbeidet en revidert restriksjonsplan for Alta lufthavn, vedtatt av Samferdselsdepartementet 12.05.2014. Basert på søknad fra Avinor har Luftfartstilsynet den 14.12.2017 med hjemmel i § 1 i Forskrift om sertifisering av flyplasser mv. datert 25.08.2015, jf. artikkel 6 i EU-forordning nr. 139/2014, sertifisert Alta lufthavn. Etter søknad fra Avinor endret Luftfartstilsynet den 06.12.2021 sertifiseringsbasisen (CB) for lufthavnen til CS-ADR-DSN utgave 5.

- Planområdet ligger ca. 4600 – 6100 meter sør-sørvest for landingsterskel til bane 29 (fra øst) ved Alta lufthavn.
- Nesten hele planområdet ligger innenfor den koniske flaten, som er en hinderflate/høyderestriksjonsflate i restriksjonsplanen for Alta lufthavn jf. EASA-krav CS ADRDSN.H.415 og CS ADR-DSN.J.480 gjeldende fra 08.12.2017 samt § 3 i bestemmelsene til restriksjonsplanen. Restriksjonshøyden (den koniske flaten) ved planområdet ligger på kote 78 – 148 meter over havet (moh), med strengest restriksjoner i nordlige delen av planområdet. Terreng høyden innenfor planområdet ligger på ca. kote 17 – 148 moh. I sørøstlige delen av planområdet bryter terrenget BRA-kravet. Terrenget her er en del av en stor fjellrygg med høyder opp mot 300 moh, mellom Altaelva og Tverrelva, og som bryter horisontalflaten og den koniske flaten betydelig.
- De planlagte tiltakene vil ikke komme i konflikt med restriksjonsplanen for Alta lufthavn.
- Når det gjelder oppstilling og bruk av kraner, vises til eget regelverk for rapportering, registrering og merking av luftfartshinder.
- Det er etablert flere VFR-ruter og et VFR-holdemønster i det aktuelle planområdet. Maksimal flyhøyde i ventemønsteret er satt til 1000 fot, og det samme gjelder for flere av VFR-rutene. Høyeste VFR-flyhøyde i området er satt til 2000 fot. Avinor ber om at følgende bestemmelse tas inn i detaljreguleringsplanen: «Sprengningsarbeider – Varsling: Tiltakshaver skal av hensyn til flysikkerheten ved alle sprengningsarbeider på forhånd varsle Avinor Alta lufthavn v/kontrolltårnet i henhold til egen varslingsrutine». Kontaktperson ved Alta lufthavn med hensyn til inngåelse av varslingsrutine i forbindelse med sprengningsarbeider er oppgitt i uttalelsen.
- Planområdet er ikke berørt av byggerestriksjonskrav (BRA-krav) for flynavigasjonsanleggene ved lufthavnen.
- Av hensyn til flysikkerheten vurderer Avinor all ny virksomhet/aktivitet rundt en lufthavn som kan tiltrekke seg fugl. Det vil ved en lufthavn være en viss risiko for kollisjon mellom fly og fugl, såkalt «birdstrike», som Avinor har som mål å redusere til et minimum. Denne faren er mest kritisk ved avganger. I forbindelse med EU-regulativ nr. 139/2014 skal Avinor som flyplasser overvåke en 13 km sone. Kravet er at lufthavnoperatøren skal overvåke lufthavnens nærområde for endringer i risikobilde i forhold til menneskelig aktivitet og endret bruk av områder. Med bakgrunn i VFR-flygninger over planområdet ber Avinor om at følgende bestemmelse tas inn i detaljreguleringsplanen: «Forebyggende tiltak mot «birdstrike» ved Alta lufthavn: Ny infrastruktur (bygg/anlegg) og endringer i landarealer som kommer i berøring / ligger i nærheten av inn- og utflyging samt etablerte soner for nødprosedyrer, må utformes slik at de ikke tiltrekker seg fugler for hvile, mat eller hekking». Kontaktperson hos Avinor i forbindelse med spørsmål knyttet til forebyggende tiltak mot «birdstrike» er oppgitt i uttalelsen.
- Planområdet er ikke berørt av gjeldende flystøysoner for Alta lufthavn.

- Dersom overnevnte bestemmelser med hjemmel i gjeldende regelverk for sivil luftfart ikke innarbeides i detaljreguleringsplanen, vil Avinor vurdere å gjøre bruk av ytterligere tiltak i forbindelse med høring av planen.

Plankonsulentens kommentarer: Som Avinor også legger til grunn, vil ikke de planlagte tiltakene komme i konflikt med restriksjonsplanen for Alta lufthavn, og planområdet er heller ikke berørt av byggerestriksjonskrav (BRA-krav) for flynavigasjons-anleggene ved lufthavnen. Det planlegges ingen inngrep som medfører behov for bruk av kraner.

Mht. «Birdstrike» er Avinor inne på at endringer i landarealer som kommer i berøring / ligger i nærheten av inn- og utflyging samt etablerte soner for nødprosedyrer, må utformes slik at de ikke tiltrekker seg fugler for hvile, mat eller hekking. Konsekvensutredningen for naturmangfold setter blant annet søkelyset på sandsvale (karakterisert som VU, sårbar på rødlista) som er påvist hekkende i tilknytning til Jordfallet masseuttak. Forholdet mellom sandsvale og «Birdstrike» er drøftet med Avinors oppgitte kontaktperson. Han at sandsvale ikke er vurdert til å være en utfordrende art i det aktuelle planområdet, og at høytflygende fugler som måkearter og enkelte rovfugler ville kunne medført større utfordringer. Sandsvalene er kjent for å ikke flytte langt ved etablering av evt. nye hekkeplasser, og derfor er det gunstig for flysikkerheten at det legges til rette for at sandsvalekolonien i planområdet opprettholdes. Dette for å unngå at de flytter seg nærmere inn- og utflygingssonene til flyplassen.

Avinor innspill vedr. bestemmelser i reguleringsplanen vil bli tatt hensyn til i det videre planarbeidet.

Innspillet vurderes som ivaretatt. Det vurderes ikke som nødvendig med endringer i planprogrammet som følge av innspillet.

Alta museum, datert 18.03.2022:

- Det er positivt at tiltaket blir vurdert i forhold til konsekvenser for Struves meridianbues verdensarvverdier (KUVA), det vil si de fremragende universelle verdiene (OUV). Disse verdiene skal ikke forringes. Disse verdiene hviler på et tredelt fundament: Kriteriene for innskrivning, autenticitet og integritet, samt forvaltning og verktøyene for vern. Disse tre fundamentene er viktige for å opprettholde verdensarvverdiene.
- Når det gjelder integriteten og autenticiteten er det viktig å også vurdere den sammenhengen Lille Raipas (punkt E) er i. Lille Raipas er et viktig punkt i et ekspansjonsnett som ble etablert gjennom en direkte fysisk oppmålt basislinje fra Elvebakken (A) til Buktabakken (B). Ekspansjonsnettet traff deretter den store gradmålingsrekken, kjeden av triangler fra Fuglenes til Svartehavet, i punktene Lodiken og Nuphealáš. De oppsluttende verdiene eller attributtene som er definert på side 15 i Forvaltningsplan 2016-2022 for Struves meridianbue gir forklaring på den sammenhengen Lille Raipas opptrer i oppmålingsarbeidet med ekspansjonsnettet i 1850. For utvikling av jordfallet er det siktlinjen til Nordtoppen på Skoddevarre som er spesielt viktig. De oppsluttende verdiene (attributtene) skaper visuell opplevelse av oppmålingsmetoden, men er også sårbare for endringer og trenger derfor ekstra oppmerksomhet og vern.

Derfor er det viktig å vurdere om det utvidete masseuttaket fører til økte visuelle endringer som kan være en trussel mot verdensarvverdiene og som igjen kan true verdensarvens plass på verdensarvlisten.

- Når det gjelder vern og forvaltning så har ikke Lille Raipas fått utarbeidet retningslinjer for en egen buffersone. Beskyttelsen består i dag av en vedtatt båndleggingssone som ligger i kommuneplanens arealdel omkring Lille Raipas (i en radius på 10 meter fra selve punktet) og er en sone for område som er båndlagt/fredet med hjemmel i kulturminneloven: «§ 3.8 Båndlegging etter lov om kulturminner H730 (jf. PBL § 11-8 d). I områder vernet etter kulturminneloven er det ikke tillatt med tiltak som er i strid med vernebestemmelsene.» Sonen ble lagt inn i kommuneplanens arealdel i 2011, med bakgrunn i forskrift om fredning av det geodetiske målepunkt fra 2005. Innenfor båndleggingssonen gjelder fredningsbestemmelsene foran bestemmelsene for arealformålet.
- Hensynet til de oppsluttende verdiene som blant annet siktlinjene fra Lille Raipas og til de andre punktene i ekspansjonsnettets er ikke ivaretatt i båndleggingssonen, det må derfor vurderes om dette arealet er tilstrekkelig for å verne verdensarvverdiene eller om det må utarbeides en egen buffersone. Tidligere planlagt arbeid med buffersoner for Struvepunktene har dessverre ikke fulgt skissert framdrift med oppstart i 2021.
- Når nye utviklingsprosjekter planlegges i Alta må man vurdere hvordan man best kan beskytte ekspansjonsnettets, det samme gjelder gradmålingsrekken som er i alle tre vertskommunene til Struves meridianbue i Finnmark.
- Siden 2016 er det lagt ned omfattende arbeid for å tilrettelegge sti til Lille Raipas. Arbeidet er utført med kommunens egenandel og midler fra verdensarvposten kap.1429 post 79. Arbeidet er ikke fullført. En parkeringsplass med informasjonstavle kom på plass i 2005/2006. I henhold til Planprogrammet (s 29) om adkomstforhold er det foreslått at parkeringsplassen vil bli mindre enn i dag. Noe som betyr mindre plass til besøkende. Enkelte dager kan parkeringsplassen pr. i dag ha for lite plasser. Verdensarvkoordinator mener det er et tilbakesteg i forhold til utført arbeid med tilrettelegging for besøkende til verdensarven og til friluftsområdet. Avbøtende tiltak som utbedret parkeringsplass, ny adkomst fra parkeringsplassen til stien må også vurderes. Dette bør være tiltak for å avbøte at publikum må vandre i støv og tungtrafikk når de skal besøke verdensarven.
- Landskapsformen/ topografien var spesielt viktig for utvalg av oppmålingspunkter. Tiltakets påvirkning på landskapet må visualiseres også fra oppmålingspunktet Lille Raipas og til planområdet og ikke bare fra planområdet til tilgrensende områder. Perspektivet kan kanskje gi ideer til avbøtende tiltak, som eventuell skjerming av jordfallet. Store landskapsendringen ved at berg brytes ned ved Lille Raipas steinuttak har stor virkning på inngangsområdet til verdensarven. Avbøtende tiltak som skjerming av området må på plass. Det forventes god kontakt med verdensarvkoordinator ved konsekvensutredningen for verdensarven.

Plankonsulentens kommentarer: Alta museums innspill er forelagt Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU) som har ansvaret for utredningene tilknyttet kulturminneverdier –

kulturverdensarv (KUVA) og landskap. NIKU sitt svar per e-post er gjengitt under våre kommentarer til fylkeskommunens innspill og gjengis derfor ikke her.

NIKU har dialog med Alta museums verdensarvkoordinator som også får mulighet til å kommentere og komme med innspill til utredningen før endelig ferdigstilling.

Alta museum skriver at i henhold til Planprogrammet (s 29) om adkomstforhold er det foreslått at parkeringsplassen vil bli mindre enn i dag. Dette er ikke helt korrekt. Det står at eksisterende parkeringsplass blir noe mindre som følge av foreslått utbedring av vegstandard, samt for å hensynta kommunalt anlegg på vestsiden av vegen. Men det står videre at det er satt av areal i planforslaget til nødvendig utbedring av denne parkeringsplassen, og videre planprosess vil avklare dette. Utfra planavgrensningen er det sågar areal nok til at denne parkeringsplassen også kan utvides etter behov. Det er ingen intensjoner fra planforslagsstillers side om å redusere størrelsen på denne parkeringsplassen.

Innspillet vurderes som ivaretatt. Det vurderes ikke som nødvendig med endringer i planprogrammet som følge av innspillet.

Alta kommune v/ kommunalteknikk, datert 21.03.2022:

- Understreker at det viktigste forholdet som må ivaretas i planarbeidet er grunnvannskilden. Den utgjør, sammen med reservevannkilden, hovedkilden til Alta by. I planarbeidet ber de om at det blir utført følgende vurderinger og undersøkelser:
- Det må komme klart fram hvordan grunnen og løsmassene beskytter grunnvannet, herunder vurdering av alle mulige forurensningskilder, transport og infiltrasjonstid ned til grunnvannsnivå og i grunnvannet og angivelse av strømningsmengde, - hastighet og retning for det aktuelle området. Det bør skilles mellom normal forurensing og akutt forurensing. Evt. nedbrytningstid må spesifiseres.
- Områder med uavklart grunnforhold, slik som sørlig del av planområdet, bør undersøkes/bores for å kartlegge grunnforhold og overdekning til grunnvannsnivå. Alta kommune har i forbindelse med reservevannkilden i Englandsskogen fått utarbeidet rapporter som angir antatt grunnvannsnivå inn mot planområdet. Disse vil være tilgjengelig.
- Konsekvensutredningen og planarbeidet må medta de føringer gitt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet i gjeldende reguleringsplan i forhold til beredskapsplan. Dette må gjelde for begge massetakene.
- Vannledning fra krisevannskilden i Raipas må ivaretas.
- Virksomhet Kommunalteknikk er i startfasen med godkjenning av nytt reservevannverk med tilhørende sikringssoner og bestemmelser. Det legges opp til dialog med plankonsulenten knyttet opp mot dette arbeidet.

Plankonsulentens kommentarer: Alta kommune v/ kommunalteknikk sitt innspill er forelagt Norconsult som har ansvaret for utredningene tilknyttet vannmiljø og grunnvannsforekomsten. De skriver per e-post at «Alta kommune sine innspill til konsekvensutredning av drikkevannskilden vil ivaretas. Det er planlagt å kartlegge uavklarte grunnforhold og overdekning til grunnvann. Det vil bli anbefalt å utarbeide en beredskapsplan for all virksomhet innenfor planområdet som en del av de avbøtende tiltakene i utredningen. Vi er positivt innstilt til en tett dialog om godkjenning av nytt reservevannverk med tilhørende sikringssoner og bestemmelser.»

Innspillet tas til orientering, og vurderes som ivaretatt. Det vurderes ikke som nødvendig med endringer i planprogrammet som følge av innspillet.

Alta kommune v/miljø, park og idrett, datert 08.04.2022:

- Miljø, park og idrett mener det er svært viktig at parkeringsplassen som er avsatt og tilknyttet starten på stien til friluftsområdet Lille Raipas og Struves meridianbue opprettholdes.
- Ellers har miljø, park og idrett ingen innvendinger.

Plankonsulentens kommentarer: Det vises til kommentarer til innspillet fra Alta Museum når det gjelder parkeringsplassen. Innspillet tas til orientering, og vurderes som ivaretatt. Det vurderes ikke som nødvendig med endringer i planprogrammet som følge av innspillet.

Alta kommune v/barn- og unges representant, datert 29.03.2022:

- Langs steintaket til Simensen går det en gammel anleggsvei som nå brukes som tursti. Den går til et viktig og nært turområdet ved Trollvannene. Det er enkelt for barnefamilier å bruke denne turvegen for raskt komme ut i naturen, både for bærplukking, fiske og teltovernatting. Det vil være bra hvis reguleringsplanprosessen kunne sikre denne adkomstvegen til et flott naturområde.
- Det bør sikres adkomstveg gjennom området til Altaelva øst for turgåere.
- Parkeringsplassen til verdensarvområdet og tursti til Raipastoppen må sikres. Det er mange barn og barnefamilier som går til toppen, spesielt i miljøuka, men også i hele barmarkssesongen.

Plankonsulentens kommentarer: Innspillet tas til orientering, og vil bli vurdert i forbindelse med friluftslivsutredning og den videre planprosessen. Parkeringsplassen til friluftsområde / verdensarvområdet vil sikres, og evt. behov for utbedringer og utvidelser vil bli vurdert. Det vurderes ikke som nødvendig med endringer i planprogrammet som følge av innspillet.

Alta kommune v/kommuneoverlegen, datert 23.03.2022:

- Kommuneoverlegen i Alta kommune er medisinsk faglig rådgiver for kommunen, og har blant annet delegert myndighet innen miljørettet helsevern. Miljørettet helsevern omfatter alt i miljøet som direkte eller indirekte kan ha innvirkning på befolkningens helse, og fremkommer av Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven). I henhold til regelverket om miljørettet helsevern skal kommunen arbeide for å fremme folkehelse og bidra til å sikre befolkningen mot faktorer i miljøet som kan ha innvirkning på helsen.
- Det er svært viktig at planlagt aktivitet ikke medfører negative konsekvenser for eksisterende drikkevannskilde for Alta by. Drikkevannet må sikres mot forurensing. Aktuelle drikkevannskilde er fra grunnvann og er uten rensing på vannet. Drikkevannet er kilden til Alta by og forsyner rundt 16.500 personer. Kommunens miljørettede helsevern har ikke tilsynsansvar for vannverk etter drikkevannsforskriften, men har ansvar i forhold til beredskap, drikkevannshensyn i planarbeid samt uttalelse i saker i plangodkjenning av vannforsyningssystem. Videre vil drikkevann og vannverk omfattes av folkehelseloven.
- I forslag til planprogram framkommer det at KU skal ta hensyn til miljø, naturressurser og samfunn. Videre ser en av forslaget at temaet «befolkningens helse og helsens fordeling i befolkningen» ikke foreslås utredet i KU. Videre «planen antas å ikke medføre vesentlige konsekvenser for befolkningens helse og helsens fordeling i befolkningen». Kommuneoverlegen mener det er feil å konkludere på dette i forslag til planprogram, da mange av de tema som skal beskrives kan ha negativ innvirkning på befolkningens helse, både støy, støv, trafikk, sikkerhet og spesielt drikkevannet. Kommuneoverlegen mener at det i gjennomgangen av de ulike temaene må gis en beskrivelse av eventuelle konsekvenser for befolkningens helse. Videre må planen vise til evt. avbøtende tiltak.
- Kommuneoverlegen viser spesielt til folkehelseloven § 11 om helsekonsekvenser: «Kommunen kan pålegge den som planlegger eller driver virksomhet, eller den ansvarlige for forhold ved en eiendom, for egen regning å utrede mulige helsemessige konsekvenser av tiltaket eller forholdet. Slik utredning kan bare kreves dersom ulempene ved å foreta utredningen står i rimelig forhold til de helsemessige hensyn som tilsier at tiltaket blir utredet i planarbeidet, spesielt innenfor temaene støy, forurensing av drikkevann, trafiksikkerhet og ulykkesforebygging.
- I oversikten over regelverk og «andre relevante gjeldende planer, lovverk, vedtak og prosesser» så kan det med fordel vises til Folkehelseloven og forskrift om miljørettet helsevern. I tillegg til kravet om helsekonsekvenser som fremkommer av folkehelseloven så inneholder forskrift om miljørettet helsevern miljø- og helsekrav til lokaler, virksomheter og eiendommer. Spesielt aktuelt er overordnet krav (§ 7), krav til beliggenhet (§ 8), krav til helsemessige ulemper som virksomhet eller eiendom påfører omgivelsene (§ 9). Det vises i uttalelsen til forskriften, <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2003-04-25-486> . Videre er aktuelle krav gjengitt i uttalelsen.

Plankonsulentens kommentarer: Det er foreslått en endring i planprogrammets kap. 3.4 (Andre relevante planer, lovverk, vedtak og prosesser) gjennom at både Folkehelseloven og forskrift om miljørettet helsevern er inkludert i oversikten slik kommuneoverlegen ber om.

Kommuneoverlegen påpeker viktigheten av at planlagt aktivitet ikke medfører negative konsekvenser for eksisterende drikkevannskilde for Alta by. Dette er det full enighet om, og en av intensjonene med planarbeidet er sågar at nærliggende grunnvannskilde skal sikres mot forurensning. Det gjennomføres derfor en omfattende konsekvensutredning som ser på konsekvenser for grunnvannsføremkomsten. Denne har bl.a. vært tema i eget planforum og i møte med Mattilsynet. Innspillet vurderes som ivaretatt mht. grunnvannskilden.

Ellers er det viktig å påpeke at det ikke legges opp til økt aktivitet som følge av planforslaget, og dette gjelder både Jordfallet masseuttak og Raipas steintak. Det legges riktignok opp til en utvidelse av masseuttaket, men dette er for å utnytte ressurser og ikke minst for å øke levetiden til dette masseuttaket. Både støv og støy skal konsekvensutredes som egne konsekvensutredninger (avbøtende tiltak er tema i begge utredninger). Videre skal det utarbeides et eget trafikknotat mens ulykkesforebygging er en sentral del av risiko- og sårbarhetsanalysen.

Det er riktig at temaet «befolkningens helse og helsens fordeling i befolkningen» ikke foreslås utredet i KU. Vår vurdering er at temaet blir dekket gjennom tunge utredninger som nevnt ovenfor. Videre skal folkehelse vurderes særskilt som eget tema i planbeskrivelsen, og disse vurderingene vil selvsagt ta utgangspunkt i de konsekvenser som framkommer av konsekvensutredningen.

Dersom kommuneadministrasjonen ønsker det, vil det bli lagt opp til en presentasjon av aktuelle utredninger (grunnvannsføremkomsten, støv, støy og trafikkforhold) gjennom et Teams-møte.

Finmarkseiendommen (FeFo), datert 23.03.2022:

- FeFo har ingen merknader til varslet oppstart av planarbeid for Jordfallet og Raipas masseuttak.
- FeFo ber om at planforslaget behandles etter finnmarksloven og Sametingets retningslinjer om endret bruk av utmark. De gjør samtidig oppmerksom på at all bruk av Finmarkseiendommen må avklares med FeFo som grunneier.

Plankonsulentens kommentarer: Samiske interesser, herunder Sametingets retningslinjer om endret bruk av utmark vil bli vurdert og beskrevet i tilknytning til planbeskrivelsen. Innspillet vurderes som ivaretatt. Det vurderes ikke som nødvendig med endringer i planprogrammet som følge av innspillet.

Randi Holten, e-post datert 25.04.2022:

- Randi Holtens e-post har tittelen «Raipas» og er et generelt innspill til kommunen som også er sendt til plankonsulenten som et innspill til planarbeidet. Holten har engasjert seg i Raipasvegen grunnet en del farlige situasjoner. Ved en trilletur der i vinter med barnevogn, holdt hun på å bli kjørt ned 2 ganger av tungtrafikk på samme tur.
- Det er snakk om tungtrafikk over Raipasveien, manglende gang/sykkelvei i området, planer om økning av sanduttaket i Raipas, hvor denne trafikken går. Videre Mølleribakken og problemene rundt den spesielt vinterstid, boligområde med tungtrafikk ved Møllebakken etc.
- Holten er ellers innen på momenter om omlegging av fylkesvegen, avlastingsveien, Statens vegvesens ansvarsområder, politiske føringer etc. som det ikke er naturlig å komme inn på i denne plansaken.

Plankonsulentens kommentarer: Det skal i tilknytning til planbeskrivelse og ROS-analysen lages et trafikknotat knyttet til trafikale forhold som følge av tiltaket. Videre legges det opp til utbedring av kommunal veg Stranddalen. Det er også etter innspill fra vegeier (fylkeskommunen) satt av plass til et kanalisert kryss (mellom fylkesveien og kommunal veg Stranddalen), og den videre planprosessen vil avdekke dette behovet.